

RioTinto

Ny fomba fiasanay

Ny fitsipi-pitondrantenanay

February 2023

Ho Hitanao Ato

1. Fampidirana	2
2. Ny tanjonay	4
3. Ny soatoavinay	4
4. Mandray fanapahan-kevitra araka ny etika	5
5. nyFeoko sy ny fitarainana	6
6. Ny olona ao aminay	7
a) Fahasalamana, fainantsoa, aro-loza ary fandriampahalemana	7
b) Fitovian-jo, fahasamihafana ary fampidirana	8
c) Fisorohana ny fahavoazana	9
i. Fampijaliana sy herisetra	9
ii. Herisetra ara-nofo	10
iii. Fanavakavahana	11
iv. Herisetra mifandray amin'ny toeram-piasana	12
7. Ny tontolo iombonanay	13
a) Fanajana ny zon'olombelona	13
b) Mandray anjara miaraka amin'ny vondrom-piaraha-monina	14
c) Olona avy eo an-toerana	16
d) Tontolo iainana	17
8. Ny mpiara-miombona antoka aminay	19
a) Miara-miasa am-pahatsapana andraikitra amin'ireo olona ivelany miaraka aminay	19
b) Fitondram-panjakana, fikambanana iraisam-pirenena sy fiarahamonim-pirenena	20
9. Ny fanaonay araka asa	21
a) Manohitra ny tsolotra sy ny kolikoly	21
i. Tsolotra sy kolikoly	21
ii. Ady amin'ny tombontsoa manokana	22
iii. Fanomezana sy Fampiantranoana	23
iv. Ady amin'ny famotsiam-bola	24
b) Sazy sy fanaraha-maso ny varotra	25
c) Mifaninana ara-drariny	26
d) Fangarahaarana ara-ketra	27
e) Fananana sy taratasin'orinasa	28
f) Fananana ara-tsaina	29
g) Fiarovana ho an'ny tena manokana ny angona	30
h) Fiarovana ny rafi-pampahalalana	31
i) Mombamomba tsiambaratelo	32
j) Aferaferan'ny mpahalala tsiambaratelo	33
k) Serasera mangarahara	34
Tovana: Famaritana	35

1. Fampidirana

Ny fomba fiasanay no fitsipi-pitondrantenay ('Fitsipikay'). Izy io no mametraka ny fotora fanaovana fandraharahana amin'ny tokony'ho izy ary ahitana taratra ny faniriana lehibe anananay ny hahita hoavy azo antoka sy maharitra. Manaiky izahay fa nanao fahadisoana tany aloha tany, tamin'ny tsy fifanarahan'ny fitondrantenay tamin'ny soatoavina napetrakay sy ny zavatra nandrasana taminay. Vonona izahay hampihatra ny lesona nianarana mba hanatsarana sy hivoarana amin'ity dia mampientanentana ity, mba ho tonga Rio Tinto tsara kokoa.

Ireo soatoavina, fanoloran-tena ary fitondrantena voalaza ao amin'ny Fitsipikay dia manazava ny zavatra andrasana amin'ny tsirairay aminay ary hahafahanay manatitra amim-pahatsapana ho tompon'andraikitra. Ny Fitsipika apetrakay dia mihatra amin'ny olona rehetra miasa ao amin'ny Rio Tinto, anisan'izany ny Filankevitray, ny Komitin'ny Mpitantana, ny mpiasa sy ireo olona ivelany miasa eo ambanin'ny fitarihan'ny Rio

Tinto. Ilay Fitsipika dia manan-danja aminay rehetra – tsy afaka ny hahomby izahay raha tsy manohana ireo soatoavina, fanoloran-tena ary fitondrantena voasoritra ao amin'ilay Fitsipika avokoa izahay rehetra. Takinay hanana pôlitika, fenitra ary dingana arahna azo ampitahaina ihany koa ireo mpiara-miombona antoka iarahanay miasa.

a) Manohana ny fitsipikay

Ny mahatonga anay ho mpiara-miombona antoka safidin'ny olona dia ny fomba itondranay ny olona ao aminay, ny mpiara-miombona antoka aminay, ny tontolo iainana, ny vondrom-piarahamonina iasanay, ary ny fomba itondranay ny fandrahaharana. Ny Fitsipi-pitondrantenay dia manasongadina ny fanolorantenan'ny Rio Tinto amin'ireo sehatra ireo tsirairay, ny fitondrantena takina aminay rehetra mba hanohana izany fanolorantena izany sy hitondra anjara biriky amin'ny fahombiazan'ny Rio Tinto.

Manerana ny Fitsipika apetrakay, sady manondro ny Rio Tinto amin'ny maha-orinasa azy izahay no manondro ny rehetra miasa ao amin'ny Rio Tinto. Ny lohahevitra tsirairay dia ahitana fizarana mitondra ny lohateny hoe "Inona no dikan'izany amiko?" izay mametraka ny zavatra andrasan'ny tsirairay amin'ny olona rehetra miasa ao amin'ny Rio Tinto. Izahay rehetra dia mitana andraikitra tena ilaina amin'ny

fanaovana ny zavatra nampanantenainay ary mila miaina mifanaraka amin'ilay Fitsipika sy mijery izany rehefa matrika fanontaniana na zava-manahirana iray. Ankoatra izany, manana [Fitsipi-pitondrantena ho an'ny Mpamatsy](#) mitokana izahay, izay ahitana andraikitra mazava ho an'ny mpivarotra sy mpamatsy ao aminay. Manaja ny lalàna fampiassa izahay amin'ny toerana rehetra iasanay. Izahay dia mampihatra ny Fitsipika ihany koa rehefa hentitra kokoa noho ny lalàna izany, ka misafidy amim-pahavitrihana ny hanao izay rariny, fa tsy izay araka ny lalàna fotsiny.

Ny fandikana ny lalàna, ny Fitsipika apetrakay, na ny teti-pitantanana sy fenitra apetrakay dia manohintohina ny soatoavinay. Na iza na iza mandika ny lalàna sy/ha ny fenitra apetrakay, dia mety hiatrika hetsika famaizana hatramin'ny sy hahitana fampitsaharana.

b) Ny andraikitray

Amin'ny maha-ao anatin'ny ekipan'ny Rio Tinto anay, dia mila mahafeno ny andraikitray isan'andro sy amin'ny toerana rehetra iasanay izahay. Tena ilaina amin'ny fahombiazan'ny Rio Tinto sy ilay dia mampientanentana misy anay izany.

Izahay rehetra dia tokony:

- Hiaina amin'ilay Fitsipika sy soatoavina amin'ny fahamarinana, fahitsiana ary fandraisana andraikitra, mamadika ny fanolorantenay ho zavatra mihatra.
- Hamorona toeram-piasana ahatsapan'ny olona ho tsy misy atahorana raha miteny, hajaina sy tafiditra – mba hahafahanay rehetra ho ilay tsara indrindra aminay.
- Hihaino sy hamaly ny ahiahy iombonana rehetra amim-pahatakarana ny fahatsapan'ny hafa.
- Hampakatra ireo ahiahy any amin'ny sampana mifandraika amin'izany ary, rehefa ilaina, dia hangataka torohevitra avy amin'ny mpitantana

ao aminay, mpitantana ambony, ary rehefa mety ho mpikambana ao amin'ny Olona (RH), Etika sy Fanaraham-pitsipika, ary ireo ekipa misahana ny lalàna.

Na dia mihatra aminay rehetra ao amin'ny Rio Tinto tsy misy fanavahana aza ilay Fitsipika, ny mpitantana dia manana andraikitra fanampiny hiaro ny fitondrantena andrasana ao amin'ilay Fitsipika, hamorona toerana azo antoka ho an'ny ekipan'izy ireo ary hametraka rivotra iainana maneho firaharana avy any ambony. Ny mpitantana dia tokony hizara ilay Fitsipika sy ireo loharano mifandraika amin'izany amin'ny mpikambana ao amin'ny ekipan'izy ireo ary manentana momba ny fomba fitodran-tena andrasana aminay rehetra.

* * N'iza n'iza anaovan'ny isambatan'olona na ekipa tatitra ao anatin'ny asan'izy ireo. Izany dia mety hahitana ny tompona'andraikitra eo ambony, ny mpitantana olona, ny mpitantana ekipa sy ny mpanara-maso, eo ihany koa ireo mpikambana ambony kokoa.

2. Ny tanjonay

Ny tanjonay hoe – Mitady fomba tsara kokoa hanomezana ny fitaovana ilain'izao tontolo izao – dia tena maneho indrindra ny Rio Tinto sy manazava ny fitondranay anjara biriky eo amin'ny fiarhamonina amin'izao fotoana izao sy rehefa mianatra sy mitombo izahay.

Ny hoe "Mitady fomba tsara kokoa" dia miresaka amin'ny tanjonay amin'ny fanavaozan sy fanatsarana hatrany, kanefa koa manantritra ny fomba anaterana vahaolana – miaraka amin'ny fahavitan'ny ESG tsy misy kilema. Izy io dia maneho fa miezaka mafy mitady fomba vaovao hanaovan-javatra izahay, ary fiaraha-miasa lalina kokoa hamahana olana, hamoronana fifandraisana samy mahazo sy hahitana lala-misokatra.

Ny hoe "Mba hanomezana ny fitaovana ilain'izao tontolo izao" dia mampifandray ny anjara birikinay amin'ny fainana andavan'andro, ka mahatonga ny tanjonay ho manan-danja amin'ny mpanjifanay, ny mpandray anjara ary ny fiarhamonina. Minia tsy miresaka momba ny fitrandrahana, fanodinana na fisintonana izahay. Amin'ny ankapobeny dia resaka fanomezana fahafaham-po ny filan'ny fiarhamonina izany rehetra izany (ohatra, mety hiitatra amin'ny fanodinana indray izany).

3. Ny soatoavinay

Ny soatoavinay dia tsotra, manaja ny maha-olombelona ary ahitana ny rehetra. Izy ireo dia toetra tsara izay tena ilaina amin'ny hoavintsika. Izahay rehetra dia afaka mamelona ireo soatoavinay amin'ny alalan'ny fifantohana amina fitondrantena miabo tianay ho hita kokoa.

Firaharahana

Manao zavatra am-piraharahana izahay amin'ny alalan'ny fanaovana ho laharam-pahamehana ny fiarovana ara-batana sy ara-pihetseham-po ary ny fainantsoan'ireo manodidina anay. Manaja ny hafa izahay, manorina fifandraisana ara-pifampitokisana ary mijery ny fiantraikan'ny zavatra ataonay. Mitady fomba hitondrana anjara biriky amina hoavy tsara kokoa ho an'ny olona ao aminay, ny mpiara-belona ary ny planeta izahay.

Fahasahiana

Manao zavatra am-pahasahiana izahay amin'ny alalan'ny fanehoana fahitsiana, fitenenana rehefa misy zavatra tsy mety ary manao zavatra ara-panapahan-kevitra rehefa ilaina. Tsy matahotra manandrana zava-baovao izahay. Mamaly am-panekena izahay amina toe-javatra sarotra ary maneho fanekena hanatratra tanjona iombonana.

Fahalinana hahafantatra

Manao zavatra am-pahalianana hahafantatra izahay amin'ny alalan'ny fanasana hevitra samihafa sy ny fiaraha-miasa mba hahavitana bebe kokoa miaraka mihoatra noho ny zavatra azo vitaina irery. Mitohy mianatra hatrany izahay, mitady am-pamoronana fomba tsara kokoa sy azo antoka kokoa hanaovan-javatra. Maka aingam-panahy avy amin'ny hafa sy ny tontolo manodidina anay izahay.

4. Mandray fanapahan-kevitra araka ny etika

Takatray fa tsy hanome valiny amin'ny fanontaniana rehetra akory ilay Fitsipika. Rehefa tsy azonay antoka hoe ahoana no hiantomorana amina toe-javatra sarotra na fanapahan-kevitra iray, dia tokony hijery ny môdelin'ny fanapahan-kevitra ara-pitsipi-pitondrantena ampiasainay foana izahay mba hanampy anay hanao safidy mety. Ny fampiharana ilay môdelin'ny fanapahan-kevitra ara-pitsipi-pitondrantena dia manampy anay hiato, hisaintsaina ary hihevitra ireo safidy ataonay sy izay mety ho fiantraikan'izany rehefa mandray fanapahan-kevitra.

Miaina amin'ny soatoavin'ny Firaharahana sy Fahasahiana ary Fahalianana hahafantatra anananay amin'ny fanapahan-kevitra rehetra raisinay

Miato sy mandinika Ny olona mety amin'ilay izy ve no ampandraisiko anjara? Mazava amiko ve ny loza mety hitranga sy ny fiantraikany?	Manaja fomba fijery Mitady fomba fijery samihafa ve aho? Tena mihaino tsy miangatra ve aho	Mihevitra safidy Manam-pahasahiana sy tia manao zava-baovao ve aho? Manangana vokany tsy ampoizina ve aho?	Mitsapa fahatakarana Mahafantatra ny zava-misy rehetra ve aho? Manimba olona, planeta, fifandraisana na laza ve aho?	Mahay manapa-kevitra Mahazo aina ve aho amin'ny fanapahan-kevitro? Afaka manazava sy mijoro ampahibemaso amin'ny fanapahan-kevitro ve aho?
---	---	---	---	---

Tsy tsotra foana izany.

Raha tsy azonao antoka dia mangataha fanampiana: Mpitarika, Etika & Fanaraham-pitsipika, Olona (RH), ekipa misahana ny lalàna, nyFeoko

5. nyFeoko sy ny fitarainana

Mila manana fahasahiana hiteny izahay rehefa misy zavatra tsy mety. Amin'ny alalan'ny fitenenanay, afaka manao zavatra amin'ny olana izay mety hiteraka fahavoazana ho an'ny olona, ny tontolo iombonanay ary ny fandraharahanay izahay. Raha ampiharina dia midika ho firesahana amin'ny olona iray itokianay izany – mpitantana, mpiara-miasa na izay mety ho mpikambana ao amin'ny Olona (RH), , Etika sy Fanaraham-pitsipika, ary ireo ekipa misahana ny lalàna. Izahay dia afaka mandrotsaka ahiahy amin'ny alalan'ny nyFeoko ihany koa, ilay rindrambaiko fanaovana tatitra tsiambaratelo ampiasainay, izay azon'ny mpiasa, ny mpiantoka, ny mpamatsy, ny mpamatsy taoraharaha, ny mpiofana araka asa, ny mpiara-miombona antoka amina orinasa iraisana, ny olona ao amin'ny vondrom-piarahamonina ary ny mpandray anjara hafa rehetra ao amin'ny Rio Tinto ampiasaina.

Afaka misarika ny saina amin'ny fitondrantena izay tsy mifanaraka amin'ireo soatoavinay na mety handika lalàna izahay. Izany dia afaka mahafaoka ny fandikana ny fenitra, teti-pitantanana ary dingana arahina apetrakay (ao anatin'izany io Fitsipika io), ny olana mifandray amin'ny fitondrantena manimba sy tsy manaja (ao anatin'izany ny herisetra ara-nofo, ny fanavakavaham-bolonkoditra, fanavakavahana, ny fampijaliana sy ny herisetra), ny zon'olombelona, tsy fisiana atahorana, tontolo iainana, fanaovana tatitra ara-bola, fisolokiana na olana amin'ny fahamarinana ara-pandraharahana amin'ny ankaboney.

Fantatray fa zava-dehibe ny mahatsapa ho tsy misy atahorana rehefa mampahafantatra olana. Rehefa mampiasa ny nyFeoko isika, dia afaka misafidy ny hihazona ny mombamomba antsika ho tsy mitonona anarana isika. Ao amir'ny Rio Tinto, izahay dia miaro ny tsiambaratelo sy mihazona ireo izay milaza ahiahy amim-pahitsiana ho voaaro amina valifaty. Mamaly ny tatitra rehetra avy hatrany sy amin'ny fomba feno fanajana, ara-drariny ary feno firaharohana izahay. Miaro ireo izay miteny izahay. Ny antsipiriany misimisy kokoa dia azo jerena ao amin'ny [dingan'ny nyFeoko](#).

Mora ny miditra ao amin'ny nyFeoko

Sehatra an-tranonkala:

<http://www.riotintomyvoice.com>

Mailaka:

myvoice@riotinto.com

Ny laharan-telefaonina dia misy isaky ny

firenena ao amin'ny:

<http://www.riotintomyvoice.com>

6. Ny olona ao aminay

a) Fahasalamana, fainantsoa, aro-loza ary fandriampahalemana

Tsy misy zava-dehibe noho ny fahasalamana, fainantsoa, aro-loza ary fandriampahaleman'ny mpiasa, ny mpitantoka ary ny vondrom-piarahamonina iasanay. Ny fifampikarakarana dia ampahany amin'ny maha-izy anay sy ny fomba fiasanay, isaky ny shift, isan'andro.

Ny fanoloran-tenanay

- Inoanay fa azo sorohana ny fahafatesana, faharatrana ary ny aretina azo amin'ny asa, ary izahay dia manao ny ezaka rehetra ahazoana miantoka ny fandehanan'ny rehetra mody tsy maninon-tsy maninona sy salama tsara isan'andro.
- Mikatsaka ny hamorona kolontsaina salama tsara sy tsy misy atahorana amin'ny alalana fitarihana matanjaka mahatakatra ny fahatsapan'ny hafa sy fandraisana anjara mavitriky ny mpiasa.
- Miasa mafy izahay mba hamoronana toeram-piasana tsy misy fanimbana ara-tsaina, izay ahafahan'ny olona ao aminay mivelatra sy mandrotsaka ampahibemaso izay mety ho ahiahy. Mamatsy fandaharan'asa fanoroan-kevitra sy fanohanana ny olona ao aminay izahay rehefa ilaina.
- Izahay dia manolotra fanofanana momba ny fanentanana ara-pahasalamana sy fiarovana ho an'ny mpiasa, mpitantana ary mpitantoka tonga aty an-toerana ato aminay.
- Izahay dia miandranda ny hafa izay miara-miasa aminay, ao anatin'izany ny mpanorohay, ny mpiasa, ny mpitantoka ary ny mpamatsy, hanaja sy hanaraka ireo zavatra takina ara-pahasalamana sy fiarovana ary izahay dia manome azy ireo fanohanana izay ilain'izy ireo hanaovana izany.
- Izahay dia mamantatra, manombana ary mitantana mialoha ny loza mety hitranga mba hahazoana antoka ny fiarovana sy faharetan'ny asanay.
- Mitatitra sy manadihady ny tranga rehetra izahay aray mianatra amin'izany sy manao fanatsarana hatrany.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manaraka ny fenitra ara-pahasalamana sy fiarovana ary mampitsahatra ny asa rehefa mety hiteraka loza ho ahy sy ny hafa izany.
- Mahatakatra sy mahafantatra ny loza mety hitranga amin'ny asako isan'andro ka manao dingana hifehezana izany.
- Manao izay hahazoana antoka fa mahavita tsara ny asa isan'andro aho. Izany dia midika hoe tsy eo ambanin'ny fitarihan'ny toaka na zava-mahadomelina, naka aina tsara, ary ao tsara arabatana sy ara-tsaina mba hanao ny asako.
- Mizara ny hevitro amin'ny fomba hanatsarana ny aro-loza, fahasalamana ary fainantsoa.
- Mitatitra ny ahiahy ara-pahasalamana sy aro-loza rehetra eo no ho eo.

Loharano misimisy kokoa

- Teti-pitantanana momba ny fahasalamana, fiarovana, tontolo iainana ary vondrom-piarahamonina
- Fenitra sy dingana arahina amin'ny fahasalamana, fiarovana, tontolo iainana ary fandriampahalemana (employees only)

b) Fitovian-jo, fahasamihafana ary fampidirana

Miasa amina firenena mihoatra ny 30 izahay ary ny olona ao aminay dia avy amin'ny lafivalon'izao tontolo izao. Izahay dia manolo-tena hanangana mpiasa ahitana karazan'olona satria ny toeram-piasana iray misy ny olon-drehetra sy ahatsapan'izy ireo ho faly dia hery manan-danja ary mamela anay hamorona Rio Tinto tsara kokoa.

Ny fanoloran-tenanay

- Omenay lala-misokatra mitovy miainga amin'ny fahamendrehana ny olona rehetra ato aminay. Izahay dia tsy manao fanavakahana mifototra amin'ny firazanana, ny maha-lahy na vavy na ny fomba isehoan'izany, ny firenena niaviana, ny foko niaviana, fivavahana, taona, fironana ara-pananahana, satam-panambadiana, hery aman-ketsi-pianakaviana, fahasembanana, fahasamihafam-piaainana amin'ny tontolo, saranga ara-piarahamonina na hetsika sendikaly.
- Manangana ekipa ahitana karazan'olona am-pahavitrihana izahay. Manana tarigetra irinay fatratra izahay dia ny hanatsara ny fahitanana ireo olona tsy dia hita firy, ao anatin'izany ny vehivavy sy ny olona avy eo an-toerana.
- Ataonay azo antoka fa ny fomba iasanay dia mangarahara, ara-drariny ary tsy misy fitongilanana, ary izahay dia manome lanja ny fomba fijery, feo ary kolontsaina samy hafa.
- Tadiavinay hatrany ny fomba hianarana sy hanatsarana ary hivoarana mba hamoronana tontolo iasana azo antoka, feno fanajana ary ahitana karazan'olona isan'andro, ho an'ny olon-drehetra.
- Manao tatitra amin'ny fahasamihafan'ny mpiasa ao aminay mifanaraka amin'ny zavatra takina iraisam-pirenena sy eo an-toerana azo ampiharina izahay.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Mitondra ny hafa amin'ny fomba mitovy sy amin-katsaram-panahy ka manasa ny fomba fijery samy hafa.
- Mahafantatra ny fitongilanako sy ny mety ho fiantraikan'izany amin'ny hafa ka misaintsaina ny fihetsiko mba hahazoana antoka fa ny zavatra ataoko dia mandray anjara amina tontolo iainana feno fanajana sy ahitana karazan'olona.
- Marina amin'ny soatoavin'ny firaharahanana, fahasahiana ary fahalianana hahafantatra, ary miteny rehefa toa misy zavatra tsy mety.

Loharano misimisy kokoa

- [Teti-pitantanan'ny fampidirana sy fahasamihafana](#)

6. Ny olona ao aminay

c) Fisorohana ny fahavoazana

Mino izahay fa ny olona rehetra dia tokony hoentina amin'ny fahamendrehana sy fanajana ary manana fahafahana hahatratra ny fahafahan'izy ireo ho tonga amina zavatra iray. Izahay rehetra dia manana andraikitra hisoroka fihetsika manimba, ao anatin'izany ny fampijaliana, herisetra, herisetra aranofo, herisetra, fanavakavaham-bolonkoditra sy endrika fanavakavahana hafa. Amin'ny alalan'ny fanadihadiana amin'ny fomba mahomby ny tatitra mombana fihetsika manimba, fanaovana zavatra rehefa ilaina ary fianarana amin'ny tantara, izahay dia miezaka mafy ny hamorona toeram-piasana feno fanajana sy tsy misy fanararaotam-pahefana sy fahavoazana ara-tsaina sy ara-batana.

i. Fampijaliana sy herisetra

Ny fampijaliana sy herisetra dia misy fiantraikany ratsy sy mandravarava eo amin'ny isam-batan'olona, ny mpiara-miasa ary ny toeram-piasana mivelatra kokoa.

Ny fanoloran-tenanay

- Tsy ekenay ny fampijaliana, ny fampitahorana na herisetra amin'ny endriny rehetra, na ao amin'ny toeram-piasanay na rehefa miara-miasa amin'ny mpiara-miombona antoka araka asa aminay.
- Izahay dia manofana ny olona ao aminay hisoroka, hamantatra ary hanao zavatra amina toe-javatra misy fihetsika manimba, ao anatin'izany ny fampijaliana sy herisetra.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manao zavatra raha mahita endrika fampijaliana na herisetra.
- Tsy manao fihetsika tsy manaja mihitsy izay mety hiteraka fahavoazan'ny olona iray ara-batana na ara-tsaina.
- Manakiana ny fihetsika tsy mety amin'ny alalan'ny fitenenana amina mpitantana azo itokiana, olona iray avy ao amin'ny ekipan'ny Olona (RH), na amin'ny alalan'ny fampiasana nyFeoko, ilay rindrambaiko fanaovana tatitra tsiambaratelo ampiasainay

Loharano misimisy kokoa

- Teti-pitantanana momba ny asa

6. Ny olona ao aminay

c) Fisorohana ny fahavoazana

ii. Herisetra ara-nofo

Matetika ny herisetra ara-nofo no manomboka amin'ny fanavakavahana mifototra amin'ny maha-lahy na vavy sy ny tsy fanajana isan'andro. Ny fanavakavahana eo amin'ny lahy sy vavy, herisetra mifototra amin'ny maha-lahy na vavy sy herisetra ara-nofo dia mety hitarika amina vokany ratsy lehibe ara-tsaina, toy ny tebiteby, fahaketrahana ary tahotra, eo ihany koa ireo fiantraikany mifandray amin'ny asa toy ny fitotongan'an'ny fahavitan-javatra, tsy fahatongavana ary fahasimban'ny fifandraisana amin'olona.

Ny fanoloran-tenanay

- Tsy mandefitra amin'izay mety ho endrika herisetra ara-nofo izahay na herisetra mifototra amin'ny maha-lahy na vavy, ao anatin'izany ny avy amin'ny mpiara-miombona antoka aminay, toy ny mpaintoka sy ny mpamatsy.
- Katsahinay ny hanome toeram-piasana sy toeram-ponenana azo antoka mba hisorohana ny mety hisian'ny herisetra ara-nofo na mifototra amin'ny maha-lahy na vavy sy ny fihetsika ara-nofo tsy mety.
- Miezaka mafy ny hanala ireo trangana fanavakavahana mifototra amin'ny maha-lahy na vavy isan'andro izahay amin'ny asanay sy fomba fanaonay, ka manohitra ny fomba fijery, resaka na fihetsika atao misy fanavakavahana mifototra amin'ny maha-lahy na vavy.
- Tohananay ireo izay niaina herisetra ara-nofo sy mifototra amin'ny maha-lahy na vavy.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manohana sy mamporisika ny fanoloran-tenanay amina toeram-piasana tsy misy fanavakavahana mifototra amin'ny maha-lahy na vavy, herisetra mifototra amin'ny maha-lahy na vavy ary herisetra ara-nofo.
- Tsy manao fanavakavahana mifototra amin'ny maha-lahy na vavy, herisetra mifototra amin'ny maha-lahy na vavy, na herisetra ara-nofo mihitsy.
- Miteny raha niharana fanavakavahana mifototra amin'ny maha-lahy na vavy, herisetra mifototra amin'ny maha-lahy navavy na herisetra ara-nofo na raha nahita na naheno olona niharan'izany. Ny fantsona fanaovana tatitra misy dia ahitana mpitantana azo itokiana na mpiara-miisa iray, ny ekipan'ny Olona (RH), ary ny rindrambaiko fanaovana tatitra tsiambaratelo nyFeoko.

Loharano misimisy kokoa

- Teti-pitantanana momba ny asa

6. Ny olona ao aminay

≡

c) Fisorohana ny fahavoazana

iii. Fanavakavahana

Ny fanavakavaham-bolonkoditra dia misy fiantraikany tena misy amin'ireo izay iharan'izany, ka miantraika amin'ny fahatokiana, fansiana vidiny ny tena, fahavitana ny asa, fahasalamana ara-tsaina ary ny fahasalamana amin'ny ankapobeny. Izany dia mety ho saro-pantarina, mazava, iniana na tsy iniana. Na izany aza, ny zavatra mikaonty dia ny fiantraikan'io fihetsika io – fa tsy ny fikasana hanao izany.

Ny fanoloran-tenanay

- Tsy andeferanay ny endrika fanavakavaham-bolonkoditra rehetra.
- Izahay dia manao fanofanana momba ny fanentanana ara-kolontsaina izay mijery ny fisian'ny fahasamihafana sy ny tsy fitoviana amin'ny firazanana sy kolontsaina.
- Hadihadianay avy hatrany sy amin'ny antsipiriany ny tatitra sy fitarainana mombana fihetsika fanavakava-bolonkoditra rehetra.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Mitondra ny olon-drehetra am-panajana, mitovy ary ara-drariny, na inona na inona firazanana, volonkoditra na fiafiana ara-poko misy azy.
- Tsy manao fihetsika manamafy ny fiheverana raiki-tampisaka na fitsarana an-tendrony mifototra amin'ny firazanana, volonkoditra na fiafiana ara-pokon'ny olona mihitsy, ao anatin'izany ny amin'ny alalan'ny vazivazy, fanevatevana na tombantombana.
- Manohitra ny fihetsika manavakavaka ary mianatra momba ny fanavakavahana am-pahavitrighana, maka tombony araka izay azo atao amin'ny fanofanana omen'ny Rio Tinto.
- Miteny rehefa miaina na manatrika fihetsika manavakavaka, amin'ny alalan'ny mpiara-miasa, mpitantana, ekipan'ny Olona(RH) na amin'ny alalan'ilay rindrambaiko fanaovana tatitra tsiambaratelo ny Feoko.

🔗 Loharano misimisy kokoa

- Teti-pitantanana momba ny asa

6. Ny olona ao aminay

c) Fisorohana ny fahavoazana

iv. Herisetra mifandray amin'ny toeram-piasana

Ny mpiasa, ny mpitantoka ary ny mpiara-miombona antoka rehetra dia manana zo hiasa amina tontolo tsy misy herisetra. Ao amin'ny Rio Tinto, tianay hahatsapa ho tsy misy atahorana ny olona rehetra, na ao am-piasana na any an-trano.

Ny fanoloran-tenanay

- Tsy andeferanay ny endrika herisetra rehetra.
- Tsy mamela n'iza n'izahitondra fitaovam-piadiana ho ao amin'ny toerana misy anay izahay.
- Ofaninay hiditra ka hanampy amin'ny fomba tsy misy atahorana sy mahomby amina toe-javatra ahitana herisetra ao amin'ny toeram-piasana ny olona ao aminay.
- Manohana ireo iharana herisetra ao an-tokantrano amina programa fanohanana izay mahafaoka ny mpiasa rehetra ao aminay izahay.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manohana sy mamporisika ny toeram-piasana tsy misy endrika herisetra amin'ny alalan'ny fanaovana fihetsika manaja sy tony amin'ny mpiara-miasa.
- Mihaino am-pangorahana ny mpiara-miasa rehetra izay mety ho miaina herisetra ao an-tokantrano ary mampiseho azy ireo ny toerana ahafahan'izy ireo mahita fanampiana ao anatin sy ivelan'ny Rio Tinto.
- Miantso avy hatrany ny mpitantoka ny fitandroana ny filaminana ao aminay, ny mpitandro filaminana Rio Tinto, na ny manampahefana eo an-toerana raha misy olona tandindomin-doza na raha toa ka miahiahy herisetra ao amin'ny toeram-piasana aho.

Loharano misimisy kokoa

- Teti-pitantanana momba ny asa

a) Fanajana ny zon'olombelona

Ny fanoloran-tenanay ho amin'ny zon'olombelona dia ivon'ny soatoavinay. Amin'ny ankapobeny dia momba ny fitondrana olona amim-pahamendrehana sy fanajana izany – ny mpiasa sy ny mpitantoka ao aminay, ny mpiasa ao amin'ny dingam-panatanterahana ny asanay, ny vondrom-piarahamonina iasanay, ary ny hafa izay iantraikàn'ny asa ataonay. Izahay ihany koa dia mikatsaka lala-misokatra hampiroboroboana ny fahafahana miditra sy hitondrana fiantraikany tsara amin'ny zon'olombelona. Manomboka amin'ny fitrandrahana ka hatramin'ny fanakatonana, ny fanajana ny zon'olombelona dia manomboka amin'ny zavatra ataontsika isan'andro.

Ny fanoloran-tenanay

- Hajainay ny zon'olombelona ekena maneran-tany rehetra.
- Manao fanombanana zon'olombelona izahay mba hamantarana ny fiantraika lehiben'ny zon'olombelona sy hisorohana ny zavatra atahorana amin'ny zon'olombelona amin'ny asanay sy ao anatin'ny dingam-panatanterahana ny asanay. Izany dia mety hahitana ny olana toy ny zo amin'ny asa, ny fanandevozana maoderina, ny zon'ny olona avy eo an-toerana, ny fahasalamana sy fainantsoan'ny vondrom-piarahamonina.
- Izahay dia miara-miasa amin'ny mpiara-miombona antoka aminay mba hanaovana fanadihadiana sy hampitana ny fiandrandranay azy ireny hanaja ny zon'olombelona ekena maneran-tany.
- Manao dingana mba tsy hakana mineraly amina faritra iadiana izahay ary mangarahara izahay momba ny fiafian'ny mineraly trandrananay. Miasa mafy izahay mba hisorohana ny fidiran'ny mineraly amin'ny dingam-panatanterahana ny asanay.
- Izahay dia miara-miasa amin'ny fiaraha-miasa akaiky, anisan'izany ny fiaraha-miasa amina vondrom-piarahamonina, amina fikambanan'ny fiarahamonim-pirenena sy ny hafa mba hahatakarana ny mety ho fiantraikanay amin'ny zon'olombelona.
- Ekenay ny anjara toerana lehibe hazonin'ny mpiaro ny zon'olombelona amin'ny fiarovana sy fampiroboroboana ny zon'olombelona.
- Miara-miasa amina mpiatoka fandriampahalemana izahay mba hihazonana asa tsy misy atahorana sy azo antoka nefä manaja ny zon'olombelona.
- Manao ny ezaka rehetra izahay mba hanomezana fahafaha-mampiasa rafitra fitarainana ho an'ny mpiasa ao aminay, ny mpikambana ao amin'ny vondrom-piarahamonina voakasiky ny asanay, ny mpiasa ao amin'ny dingam-panatanterahana ny asanay sy ny hafa mba hampitana ny ahiahin'izy ireo. Izahay ihany koa dia manolo-tena hamerina hijery tsy tapaka ny fahombiazan'izany rafitra izany.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Mitondra ny olon-drehetra amim-pahamendrehana sy fanajana mba hamoronana kolontsaina toeram-piasana tianay rehetra sy mndrika anay.
- Mamita ny fiofanana rehetra momba ny zon'olombelona nanendrena ahy aho mba hizàrako ny zon'olombelona ekena maneran-tany sy hahalalako ny fomba fanajana ny zon'olombelona eo amin'ny fainako isan'andro.
- Mampita ny zavatra andrasanay momba ny zon'olombelona amin'ny sisa amin'ny mpiasa, ny mpamatsy ary ny mpiara-miombona antoka hafa ary mitazana izay mety ho saina mena fanairana.
- Mitatitra sy miresaka izay mety ho tena fiantraikany ratsy amin'ny zon'olombelona.

Loharano misimisy kokoa

- Vondrom-piarahamonina sy Feni-pahavitana sosialy
- Teti-pitantanana momba ny zon'olombelona

7. Ny tontolo iombonanay

b) Mandray anjara miaraka amin'ny vondrom-piaraha-monina

Izahay dia manana tanjona ny ho mpikarakara, tena izy ary mangarahara ary hanorina fifandraisam-pifampitokisana sy fiaraha-miombona antoka amin'ny vondrom-piarahamonina iasanay. Ny tanjonay dia ny hanaja sy hifandray amin'ny vondrom-piarahamonina misy anay. Fantatray fa rehefa mandany fotoana sy ezaka amina vondrom-piarahamonina izahay dia mandany fotoana sy ezaka aminay amin'ny alalan'ny fanomezana fotoana, renivola sosialy ary fahafahana miditra amin'ny tany sy ny fotodrafitsaran'izy ireo izy ireo. Io fandraisana anjara ifanaovana io dia manohana ny fanatanterahana ny tanjona sy fanirian'ny vondrom-piarahamonina ary mamokatra tombontsoa iombonana maharitra.

Ny fanoloran-tenanay

- Mifampikasoka amin'olona izahay ary mizara fampahalalana amim-pangaraha harana sy fanajana ny etika.
- Na aiza na aiza iasanay dia miara-miasa amina vondrom-piarahamonina izahay mba hahatakaranay ny fiantraikan'ny asanay amin'ny lafiny ara-tsosialy, kolontsaina, tontolo iainana ary zon'olombelona. Manao zavatra izahay mba hisorohana, hanalefahana ary hitantanana ny fiantraikany ratsy sy hitondrana anjara biriky amina vokatra tsara ho an'ny vondrom-piarahamonina sy fiarahamonina mandray.
- Amporishinay mafy ny do-miverina sy ny firotsahana manan-danja amina vondrom-piarahamonina mba hahafahanay mampiditry ny fomba fijery eo an-toerana amin'ny fandraisana fanapanhan-kevitra. Tanterahinay sy vitainay hatramin'ny farany ny fanoloran-tena ataonay amina vondrom-piarahamonina.
- Fantatray ny tsy fifandanjam-pahefana izay mety hisy rehefa mirotsaka amina vondrom-
- piarahamonina izahay, indrindra fa ny olona marefo, ary mikatsaka ny hamorona tontolo iainana tsara sy feno fanajana mba hanamorana fifanakalozan-kevitra marina itovian'ny toeran'ny rehetra.
- Miara-miasa amin'ny fitondram-panjakana izahay mba hizara ny tombony ara-toekarena amin'ny fampivelarana ny loharanon-karena an-kibon'ny tany ao amin'ny firenena iray miaraka amin'ny fiarahamonina. Ataonay laharam-pahamehana ny asa eo an-toerana sy ny mpamatsy eo an-toerana ary ny fampandrosoana ara-toekarena eo an-toerana sy reziônalny.
- Miara-miasa amina vondrom-piarahamonina sy mpiara-miombona antoka hafa izahay mba hanomezana fandaharan'asa tantanana eo an-toerana izay maneho ireo laharam-pahamehan'ny vondrom-piarahamonina sy manome tombony ho an'ny vondrom-piarahamonina ahitana ny karazar'olona rehetra.

7. Ny tontolo iombonanay

b) Mandray anjara miaraka amin'ny vondrom-piaraha-monina

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Mifanerasera amina mpikambana, mpiasa ary mpiantoka avy amina vondrom-piarahamonina eo an-toerana amina fomba manaja ny fahasamihafana sy ny kolontsain'izy ireo.
- Manorina fifandraisana matanjaka amin'ny vondrom-piarahamonina eo an-toerana mifototra amina fihainoana mavitrika, fangaraharana ary tombontsoan'ny andaniny sy ny ankilany.
- Mitatitra ny fitarainana arotsaky ny mpikambanaao amin'ny vondrona sy ny mpandray anjara hafa mba hahafahana misahana izany.
- Mihevitra ny fiantraikan'ny zavatra ataonay sy ny asanay amin'ny vondrom-piarahamonina sy tontolo iainana manodidina anay ary mitady fomba vaovao hanaovana zavatra mba hampihenàna izany fiantraikany izany amin'izay rehetra azonayko atao ka hampiditra ny fomba fijerin'ny vondrom-piarahamonina amin'ny fandraisana fanapahan-kevitra.
- Mitady torohevitra avy amin'ny ekipan'ny Vondrom-piarahamonina sy Fahavitana Sosialy rehefa mifanerasera amin'ny vondrom-piarahamonina mpandray amin'ny anaran'ny orinasa sy mamaly fangatahana fanohanana.

Loharano misimisy kokoa

- [Vondrom-piarahamonina sy Feni-pahavitana sosialy](#)

c) Olona avy eo an-toerana

Amin'ny maha-vahiny eo amin'ny tany iasanay anay, dia mila mihevitra ny fiantraikanay isaky ny dingana tsirairay izahay, na eo am-panaovana drafitra, na eo am-pampiasana na eo am-panakatonana trano iray izahay. Tanjonay ny hampivelatra fifandraisana maharitra amin'ny Olona avy eo an-toerana miorina amin'ny fanajana ny zo, kolontsaina ary lovan'izy ireo sy ny fanirianay hianatra sy hahatakatra ny zavatra ilain'izy ireo sy ny faniriany. Ny tanjonay dia ny tena hahazoan'ny Olona avy eo an-toerana tombontsoa amin'ny fiaraha-miombona antoka aminay. Izany no fototry ny fanomezan-dalana sosialy hiasana azonay.

Ny fanoloran-tenanay

- Fantatray ny zo sy tombontsoan'ny mpiambina sy tompon-tany avy eo an-toerana, tany izay ipetrahanay sy iasanay manerana izao tontolo izao, mifanaraka amin'ny Fanambarana nataon'ny Firenena Mikambana momba ny Zon'ny olona avy eo an-toerana (UNDRIP). Fantatray ary hajainay ny fifandraisana manokana ananan'izy ireo amin'ny tany, rano ary ny tontolo iainana.
- Manaiky ny fahadisoana nataonay taloha izahay ary vonona hampihatra ny lesona nianaranay hirahana misa amim-pangaraha rana amin'ny olona avy eo an-toerana.
- Tanjonay ny hahazo ny Fanekena Malalaka, Mialoha ary vokatry ny fahazoana fampahafantarana avy amin'ny Vondrom-piaraha-monina avy eo an-toerana izay iarahanay misa. Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny International Council on Mining and Metals (ICMM) anay, dia tohananay ny fanolorantena voasoritra ao amin'ny Fanambarana ny toerana raisin'ny ICMM momba ny Olona eo an-toerana sy ny fitrandrahana.
- Te hanangana fiaraha-miombona antoka tena izy amin'ny Olona avy eo an-toerana izahay. Vonona izahay hanamafy ny fomba ifaneraseranay amin'ny Olona avy eo an-toerana any amin'ny firenena rehetra iasanay.
- Katsahinay ny hahazoana antoka ny fananan'ny Olona avy eo an-toerana feo matanjaka kokoa amin'ireo fanapahan-kevitra misy fiantraikany amin'ny zo sy tombontsoan'izy ireo, ao anatin'izany zo sy tombontsoa amin'ny tany iasanay.
- Izahay dia mahalala, manome lanja ary manao ezaka mba hahatakarana ny lanjan'ny kolontsaina sy lovan'ny vondrom-piarahamonia mandray anay.
- Mandany fotoana sy ezaka amin'ny fitantanana am-pitandremana sy fanajana ny lova ara-kolontsaina izahay ary mitady fomba hiaraha-mitantana ny aro-loza izany sy ny Olona avy eo an-toerana.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Mifanerasera sy miara-miombona antoka am-panajana amin'ny Olona avy eo an-toerana.
- Mikatsaka am-pahavitrihana ny hahatakatra ny tantara, kolontsaina, toerana, tantara, zavatra sy fomba fanaon'ny Olona avy eo an-toerana.
- Manatanteraka ny asako amina fomba mampihena araka izay azo atao na misoroka ny fiantraikany ratsy eo amin'ny Olona avy eo an-toerana, oh. manaja hatrany ny zon'izy ireo amin'ny tanin'izy ireo hatrizay ary tsy mampidi-doza amin'ny lova ara-kolontsain'izy ireo.
- Manana fahasahiana hiteny raha misy zavatra toa tsy rariny.

d) Tontolo iainana

Manana andraikitra hiaro ny tontolo iainana sy hampiasa ny loharano iombonana araka ny tokony ho izy izahay mba hihazonana ny fahasalamana, ny fiarovana ary ny fiveloman'ny vondrom-piarahamonina eo an-toerana. Ny fisorohana sy fampihenana araka izay azo atao ny fiantraikany ratsy amin'ny tontolo iainana dia tena ilaina ihany koa mba hihazonana ny rindran-drafi-boary, planeta ary ny loharano voajanahary ho an'ny taranaka any aoriania. Ny zavatra vokarinay dia tena ilaina amina foto-drafir'assa tsy dia misy karbôolina, saingy ny metaly sy mineraly ihany koa dia misy diana karbôolina lehibe izay mila sahaninay eo am-panaoavanay asa hiadiana amin'ny fiovan'ny toetrandro. Mila mitantana ny fanakatonana toerana araka ny tokony ho izy ihany koa izahay mba hitondrana anjara biriky amina toekarena maharitra sy hisorohana ny fiantraikany ratsy amin'ny karazan-javaboary, rano, tany, asa ary fiveloman'ny vondrom-piarahamonina eo akaiky eo.

Ny fanoloran-tenanay

- Fantatray fa ny tany, ny rivotra, ny rano, ny nofon-tany, ny angovo ary ny zavaboary dia loharano voajanahary iombonana ary izahay dia manao ny ezaka rehetra hampiasana azy ireny amim-pahatsapana ho tompon'andraikitra. Miara-miomena antoka amin'ny vondrom-piarahamonina avy eo an-toerana sy eo an-toerana izahay mba hanatsarana ny fitantanay ny loharano voajanahary ary mba hahatrarana fanatanterehana ara-tontolo iainanana ekena ara-piarahamonina sy ara-kolontsaina
- Izahay dia mamantatra, manombana ary mitantana mialoha ny loza mety hiseho amin'ny tontolo iainana, ka mamolavola sy mampihatra drafitra sy fanaraha-maso mba hisorohana sy hanalefahana ny fiantraikan'ny asanay amin'ny tontolo iainana. Miezaka mafy mba hihoaatra ny fanaran-halàna izahay ary mikatsaka izay hampiasana ny fanao tsara indrindra iraisam-pirenena.
- Izahay dia mangarahara momba ny loza mety hitranga sy ny fiantraikany entinay amin'ny tontolo iainana ary manao tatitra momba azy ireo any ivelany. Izahay ihany koa dia manao tatitra momba ny famoahana etona manempotra ao aminay sy ny fampiasanay karbôolina. Amporisihinay hanao tatitra momba ny famoahan'izy ireo ihany koa ireo mpandray anjara manerana ny dingam-panatanterehana ny asa ao aminay.
- Izahay dia manohana ny fampandrosoana ny toekarena manao faribolana amin'ny alalan'ny fihazonana ny vokatray hiasa hatrany, ka mampihena araka izay azo atao sy mamerina manodina ny fako sy manavao ny rafitra voajanahary.
- Manao ny ezaka rehetra hanesorana ny karbôolina amin'ny asanay izahay ary miara-miombona antoka mba hampihenana ny famoahana izany mifandray amin'ny asa ataon'ny mpanjifanay.
- Mandany fotoana sy ezaka amina vahaolana mifototra amin'ny zavaboary izahay mba hanampiana amin'ny fiaarovana-loza, famerenana amin'ny laoniny ary fitantanana maharitra ny tontolo iainana voajanahary. Izany rehetra izany kosa dia hanampy amin'ny fampihenana maharitra araka izay azo atao ny vokatra maharitry ny fiovan'ny toetrandro.
- Miara-miasa amin'ireo ezaka maneran-tany hiadiana amin'ny fiovan'ny toetrandro izahay ary manohana ireo fifanarahana maneran-tany vonona hahomby mba hampihenana ny famoahana etona sy hanatsarana ny faharetan'ny tontolo iainana.
- Maniry ny hamela lova tsara ho an'ny taranaka any aoriania aorian'ny fikatonana izahay. Izahay dia manao io fiaraha-miombona antoka io miaraka amin'ny mpandray anjara ao aminay, ao anatin'izany ny Olona avy eo an-toerana, ny fitondrana, ny mpiasa ary ny vondrom-piarahamonina mandray, mamekaka fiheverana fikatonana mandritra ny fiaianan'ny fanananay.

d) Tontolo iainana

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Miraharaha ny tontolo iainana ary mahatakatra ny loza mety hiseho amin'ny tontolo iainana sy ny fiantraikany ratsy mety hitranga misy ao amin'ny fari-piasako. Manao dingana hanalefahana ireny loza mety hitranga ireny aho ary manao izay hahazoana antoka fa mipetraka sy miasa ny fanaraha-maso.
- Mampiditra ny fiheverana ny tanjona maharitra ao amin'ny fandraisana fanapahan-kevitra mba hampiasana am-pahatsapana andraikitra ny loharano voajanahary, misoroka araka izay azo atao ny fiantraikany amin'ny zavaboary ary mampihena ny fiantraikan'ny zavatra ataoko amin'ny toetrandro, ao anatin'izany ny amin'ny alalan'ny fampihenana ny fandaniana angovo sy rano, ary ny fanodinana indray sy ny famerenana mampiasa ny loharano.
- Mihevitra ny vokatra maharitry ny fiantraikanay ara-tontolo iainana eo amin'ny vondrom-piarahamonina misy anay sy ny taranaka any aoriania.
- Mitatitra avy hatrany ireo ahiahy momba ny tontolo iainana.

🔗 Loharano misimisy kokoa

- Fentry ny fanakatonana (employees only)
- Fentry ny tontolo iainana (employees only)

8. Ny mpiara-miombona antoka aminay

a) Miara-miasa am-pahatsapana andraikitra amin'ireo olona ivelany miaraka aminay

Izahay dia miara-miasa amina olona ivelany be dia be, ao anatin'izany ny mpanjifa, mpamatsy, mpiantoka, mpanelanelana, mpaninjara, mpiasa, mpanolotsaina, mpiara-miombona antoka amina orinasa iraisana, fikambanan'indostria ary fikambanana hafa. Tena zava-dehibe ny mahalala sy mifantina am-pahamalinana ny olona ivelany azonay iaraha-miombona antoka amim-pahatsapana andraikitra sy mitovy soatoavina aminay.

Ny fanoloran-tenanay

- Manao fanadihadiana mifototra amin'ny loza mety hitranga izahay alohan'ny hifandraisanay amin'ny olona ivelany ao aminay mba hahazoana antoka fa fantatray ny hoe miara-miasa amin'iza marina izahay. Mihazona rakitsoratra feno sy azo averina momba ireny zavatra hita ireny izahay ary mandray fanapanahan-kevitra ara-pandraharahana mifanaarka amn'izany.
- Manao ny ezaka rehetra amin'ny famatisana tompon'andraikitra izahay. Mandritra ny dingam-panadihadiana ny mpamatsy, izahay dia mihevitra ny fepetra iasana, ny fano mifandray amin'ny tontolo iainana, ny fenitry ny fiarovana sy ny tetipitantanana momba ny zon'olombelona ataon'ireo mpamatsy atahorana kokoa amin'ny loza sy ny dingam-panatanterahana ny asa ataon'izy ireo.
- Mampihatra ny fanaraha-maso mifototra amin'ny loza mety hiseho izahay amin'ireo olona ivelany miara-miasa aminay, mba hahazoana antoka fa mbola mahafeno ny zavatra takinay mifandray amin'ny fahasalamana sy fiarovana, zon'olombelona, fainantsoran'ny mpiasa, tsolotra sy kolikoly, ny tontolo iainana, vondrom-piarahamonina sy fanatanterahana sosialy.
- Mampita ny fenitray ara-pitondrantena amin'ny mpamatsy izahay ary manantena azy ireo hanaraka ny Fitsipi-pitondrantena ho an'ny Mpamatsy amin'ny asan'izy ireo sy ireo dingam-panatanterahana ny asa.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manao izay hahazoana antoka fa fantatro ny olona ivelany miara-miasa aminay ary ny risika fantatra rehetra dia efa halefahina alohan'ny ifandraisana amin'izy ireo.
- Mangataka torohevitra na mandrotsaka ahiahy raha mihevitra aho fa tsy mifandray amin'olona ivelany am-pahatsapana andraikitra izahay na raha misy olona ivelany mandika ny lalana na tsy mahafeno ny feni-pitondrantenanay.

Loharano misimisy kokoa

- Fantaro ny dingana arahin'ny olona ivelany miara-miasa aminao (employees only)

8. Ny mpiara-miombona antoka aminay

≡

b) Fitondram-panjakana, fikambanana iraisam-pirenena sy fiarahamonim-pirenena

Ny fiaraha-miasanay amina fitondram-panjakana, fikambanana iraisam-pirenena, fiarahamonim-pirenena ary fikambanan'industria dia tena ilaina mba hahazoana antoka fa miasa amim-pahatsapana andraikitra, amin'ny fomba maharitra ary am-pahombiazana izahay, manampy amin'ny fisahanana zava-tsarotra ara-piarahamonina manahirana toy ny fiovan'ny toetrandro, fanosihosena ny zon'olombelona ary kolikoly.

Ny fanoloran-tenanay

- Izahay dia manorina fifandraisana maharitra amin'ny fitondram-panjakana, fikambanana iraisam-pirenena ary fiarahamonim-pirenena, ary mirotsaka amina fomba feno fanajana sy tia miara-miasa.
- Izahay dia miara-miasa amina fikambanana maro lafy, toy ny Banky Iraisam-pirenena, ny Société financière internationale, ny Firenena Mikambana ay ny Fikambanana ho an'ny Fiaraha-miasa sy Fampandrosoana ara-toekarena. Izahay ihany koa dia mandray anjara amina hetsika maro mpandray anjara miaraka amina fitondram-panjakana toy ny Hetsika ho an'ny Fangaraharana ao amin'ny Orinasa Mpitrandraka sy ny Hetsika ho an'ny Fitsipika An-tsitraro momba ny Fiarovana sy ny Zon'olombelona.
- Izahay dia mangarahara momba ny fikambanan'industria sy draftry ny hetsika iombonana andraisanay anjara, ary izahay dia manosika ireo fikambanana ireo hisafidy ny hampiasa fenitra avo mifandray amin'ny tanjona maharitra sy aro-loza ny tontolo iainana.
- Misahana ny olana ara-teti-pitantanam-panjakana sy araka ny lalàna izay misy fiatrainkany amin'ny fandraharahanay izahay. Manome fampahalalana mifandraika amin'izany izahay ary mizara ny traikefanay mba hanampiana amin'ny famoronana teti-pitantanana, fitsipika ary lalàna matanjaka.
- Hajainay ny dingam-politikan'ny firenena rehetra ary tsy miditra amina resaka politika izahay. Tsy misy karazana fandoavam-bola ataonay amina antoko politika mihitsy na kandidàm-politika

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Mamporisika ny kolontsain'ny fanaovana resaka misokatra, manangana ary mangarahara amin'ny fitondram-panjakana, fikambanana iraisam-pirenena ary fiarahamonim-pirenena, ary mihazona fifandraisana mifototra amin'ny fanajana sy fahamarinana.
 - Amin'ny fotoanako manokana sy ny volako manokana, amin'ny fahaiza-manaoko manokana
- ihany no anohanako antoko politika, kandidà na fampielezan-kevitra, fa tsy misy ifandraisany amin'ny Rio Tinto.
- Miresaka amin'ny ekipan'ny Raharaha Ivelany mba hahazoana tari-dalana momba ny fomba ifandraisana amina mpandray anjara ivelany sy amalia ny fanontanian'izy ireo.

Loharano misimisy kokoa

- Anjara asan'ny fikambanan'ny fiarahamonim-pirenena

a) Manohitra ny tsolotra sy ny kolikoly

i. Tsolotra sy kolikoly

Ny kolikoly dia misy fiantraikany ratsy lehibe eo amin'ny fiarahamonina, indrindra fa ireo vondrona marefo, ary manakana ny fandrosoana. Izy io dia ratsy ho an'ny fandraharahana ary afaka ny hisy vokany manokana mandravarava ho an'izay rehetra mandray anjara amina trangana tsolotra na kolikoly. Ny kolontsaina, ny fanao ara-pandraharahana, ny dingana sy rohindrafitra ampiasainay dia zava-dehibe amin'ny fihazonana ny fahamarinanay ary

Ny fanoloran-tenanay

- Tsy mandray anjara amin'izay rehetra mety ho endrika tsolotra na kolikoly izahay. Tsy manome, mandoa na mandray tsolotra izahay, na aiza na aiza iasanay, na ahoana na ahoana toe-javatra, ary na iza na iza tafiditra ao anatin'izany. Tsy mamela ny mpiasa ao aminay, ny mpanelanelana na olona ivelany hafa hanao izany amin'ny anaranay ihany koa izahay.
- Izahay dia manaraka ny lalàna manohitra kolikoly rehetra ka mitaky ny mpiasa ao aminay, ny mpitantoka ary ny olona ivelany hanaraka izany.
- Izahay dia mahalala ny risika ambony kokoa ny hisian'ny kolikoly rehefa mpiasam-panjakana no ifampiraharahana ary manao ny dingana mifanaraka amin'izany mba hisahanana azy ireny. Izahay dia tsy mandoa vola hanafainganan-javatra mihitsy na fankasitrahana rehefa mifampiraharaha amin'ny fitondram-panjakana, mpiasam-panjakana na solontenan'ny olona avy eo an-toerana.
- Rehefa mandà ny handoa tsolotra na hanao zavatra tsy mifanaraka amin'ny etika ny mpiasa na olona ivelany miasa ho an'ny Rio Tinto, dia hahazo fanohanana feno izy ireo na dia midika aza izany fa very mpanjifa izahay vokatr'izany.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manaraka ny lalàna manohitra ny kolikoly rehetra ary manaja ny Feni-pahamarinana sy Dingana Arahina amin'ny Asanay, izay manome tari-dalana momba ny fomba hisorohana tsolotra sy kolikoly.
- Tsy manolotra mihitsy, na manome na manome alalana tsolotra na zavatra manan-danja izay mety hisy fiantraikany amin'ny andaniny ka hahatonga azy hanao fitondrantena tsy mety, ary tsy mangataka mihitsy na mandray izay rehetra mety ho endrika tsolotra.
- Mahatakatra fa mihatra ny fitsipika manokana na oviana na oviana iarahanay, na ny solontenanay, miasa amina mpiasam-panjakana ary rehefa takina dia mikatsaka taridalana avy amin'ny Etika sy Fanraham-pitsipika momba ny fiaraha-miasa amina mpiasam-panjakana.
- Mandà ny fangatahana handoa vola hanafainganan-javatra rehetra raha tsy hoe angaha hoe tandindomin-doza ny fiarovana ny tena manokana. Tateriko amina mpitantana ny fangatahana toy izany rehetra, ny fangatahana tsolotra na ny trangana kolikoly ahiahiana na hita, ny ekipan'ny Etika sy Fanraham-pitsipika na ny nyFeoko.

Loharano misimisy kokoa

- Feni-pahamarinana araka asa
- Dingana arahina amin'ny fahamarinana araka asa (employees only)

9. Ny fanaonay araka asa

a) Manohitra ny tsolotra sy ny kolikoly

ii. Ady amin'ny tombontsoa manokana

Mitranga ny ady tombontsoa rehefa mifandona na toa mifandona amin'ny andraikitray ao amin'ny Rio Tinto ny tombontsoan'ny tenanay manokana. Ny famoahana sy fitantanana araka ny tokony ho izy ny tobontsoa dia tena ilaina mba hisorohana kolikoly sy hihazonana ny fahatokian'ny mpandray anjara.

Ny fanoloran-tenanay

- Manome dingana sy rohin-drafitra izahay mba hamoahana sy hitantanana ny ady tombontsoa.
- Amporisihinay sy tohananay ny olona rehetra izay manao tatitra momba Ady amin'ny tombontsoa manokana sy mety hisy.
- Amin'izay isian'ny aAdy amin'ny tombontsoa manokana, dia mametraka drafitr'asa hitantanana ny zava-misy izahay.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manao izay hahazoana antoka fa ny asa ataoko manokana, ny tombontsoa ary ny fifandraisako amin'olona dia tsy mifanohitra amin'ny andraikitro ao amin'ny Rio Tinto, sady tsy manome ahy tombontsoa tsy rariny manokana na manakana ahy handray fanapahan-kevitra tsy miangatra.
- Mamoaka am-pahavitrihana izay rehetra mety ho asa ataon'ny tena manokana tena izy na mety hisy, ny tombontsoa na fifandraisana izay mety hahatonga ady tombontsoa ary izaho dia manaja ny drafitr'asa nifanarahana rehetra mba hitantanana ny ady tombontsoa hita.
- Manao tatitra ny ady tombontsoa izay mety ho mbola tsy nambara tamina mpitantana, ny ekipan'ny Etika sy Fanaraham-pitsipika na ny nyFeoko, na tsy voatantana.

Loharano misimisy kokoa

- Dingana arahina amin'ny fahamarinana araka asa (employees only)
- Feni-pahamarinana araka asa

9. Ny fanaonay araka asa

a) Manohitra ny tsolotra sy ny kolikoly

iii. Fanomezana sy Fampiantranoana

Ny fFanomezana sy fampiantranoana tsotra indraindray dia ampiasaina mba hankasitrahana sy hanamafisana ny fifandraisana araka asa eo amin'ny mpiaramiombona antoka. Na izany aza, miankina amin'ny lanja, fahatetehana na toejavatra isehoany, ny fahitana azy ireo dia mety ho manova amin'ny fomba tsy mety ny fanapahan-kevitra araka asa ary mety ho tsolotra na tsapa ho tsolotra.

Ny fanoloran-tenanay

- Izahay dia tsy mandray, na mampanantena, na manome alalana, na mangataka, na manakalo, na manaiky na manome fanomezana mihoa-pampana tsy mety na fampiantranoana ny olona ivelany

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Ny fanomezana na fampiantranoana tsotra, tsindraindray, mangarahara, antony, mifanaraka amin'ny tokony ho izy ary ho amina tanjona araka asa ara-dalàna ihany no atolotroa, omecona na ekekona
- Manaja ny zavatra takina momba ny fanomezana sy fampiantranoana ao amin'ny Fenitra sy Dingana arahina amin'ny Fahamarinana araka Asanay sy amin'ny maha-fanambarana takina izany ary mitady fankatoavana mialoha amin'ny fanomezana sy fandraisana fanomezana, sakafo, fampiantranoana ary dia.

☞ Loharano misimisy kokoa

- Feni-pahamarinana araka asa
- Dingana arahina amin'ny fahamarinana araka asa (employees only)

9. Ny fanaonay araka asa

a) Manohitra ny tsolotra sy ny kolikoly

iv. Ady amin'ny famotsiam-bola

Ny famotsiam-bola dia fanafenana, famindrana na fampiasana vola na fananana azo avy amin'ny fanaovana heloka bevava amina asa fandraharahana ara-dalàna raha tsy izany. Ny vola nanaovana famotsiana dia mety hampiasaina hamatsiana fampihorohoroana ihany koa. Ny famotsiam-bola dia heloka bevava izay misy fiantraiany ratsy lehibe eo amin'ny fiarahanonina sy ny toekarena.

Ny fanoloran-tenanay

- Izahay dia manaraka ny lalàna rehetra mifandray amin'ny fisorohana ny famotsiam-bola sy famatsiana mpampihorohoro.
- Mifantina sy manara-maso ny mpiara-miombona antoka sy olona ivelany miara-miasa aminay izahay

mba hamantarana ny mety hisian'ny famotsiam-bola sy famatsiana mpampihorohoro. Tsy hiaraka hiasa amin'olona ivelany izay mandray anjara amina famotsiam-bola na famatsiana mpampihorohoro mihitsy izahay raha mahalala.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Zatra ary manaja ny lalàna manan-danja momba ny fisorohana famotsiam-bola sy famatsiana mpampihorohoro rehefa mifandraika amin'ny toerana hazoniko.
- Mahatakatra ny mety hisian'ny famotsiam-bola sy famatsiana mpampihorohoro ary ny fomba ahafahan'izany mitranga.
- Manao tatitra momba ny famotsiam-bola na famatsiana mpampihorohoro ahiahiako amina mpitantana, ny ekipan'ny Etika sy Fanaraham-pitsipika na ny nyFeoko.

⌚ Loharano misimisy kokoa

- Feni-pahamarinana araka asa
- Dingana arahina amin'ny fahamarinana araka asa (employees only)

b) Sazy sy fanaraha-maso ny varotra

Amin'ny maha-orinasa maneran-tany mitrandraka, manodina ary mivarotra akora fototra anay, dia ataoanay ho zava-dehibe ny mivarotra amim-pahatsapana ho tompon'andraikitra. Zava-dehibe ny fanarahana ny lalàna sy fitsipika momba ny sazy sy ny fanaraha-maso ny varotra azo ampiharina mba hisorohana sazy ady madio sy sazy heloka bevava amin'ny orinasanay sy ny mpiasa ao aminay, eo ihany koa ny fahavoazana ara-bola sy eo amin'ny lazanay.

Ny fanoloran-tenanay

- Manaraka ny lalàna sy fitsipika azo ampiharina momba ny sazy sy ny fanaraha-maso ny varotra izahay.
- Takatray ny famerana momba ny olona azonay ivarotana na ividianana, ary, raha tsy mahazo alalana na fanomezan-dalana hanao izany izahay, dia tsy mifampiraharaha amina firenena / faritra voasazy na olona voasazy.
- Tsy mandefitra amina fitsoahana na fandinganana sazy izahay.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manaja ny Feni-panasaziana ampiasainay sy ny lalàna momba ny fanasaziana sy ny varotra izay mihatra amin'ny asa ataoan'ny Rio Tinto.
- Manao izay hahazoana antoka fa vita ny fanadihadiana ny olona ivelany atao amin'ny olona ivelany vaovao rehetra mba hisorohana ny fifampiraharaha amin'olona ankilany voasazy. Manara-maso ny fiovana eo amin'ny satan'ny sazin'ny olona ivelany iarahako miasa rehetra aho.
- Mihevitra ny fiavian'ny zavatra haferanay sy toerana halehan'ny zavatra aondranay.
- Mitatitra izay rehetra ahiahy amin'ny ekipa misahana ny lalàna na ny nyFeoko raha fantattro na ahiahiko ny fandikana ny lalànan'ny sazy na fanaraha-maso ny varotra ataoan'ny Rio Tinto na ny ankilany iray.

Loharano misimisy kokoa

- Feni-panasaziana (employees only)
- Dingana arahina amin'ny Fanaraha-maso ny Fanondranana (employees only)

c) Mifaninana ara-drariny

Inoanzahay dia mino fa ny fifaninanana malalaka sy ara-drariny no miteraka ny vokatra tsara indrindra ho an'ny rehetra, ao anatin'izany ny asanay, ny mpiasa, ny mpanjifa ary ny mpamatsy ao aminay, satria izany dia mamporisika anay hanatsara sy hanavao. Ny fihetsika manohitra fifaninanana dia mety hahatonga ny orinasanay ho tratran'ny sazy ady madio sy heloka bevava, eo ihany koa ny fahavoazana ara-bola sy eo amin'ny lazanay.

Ny fanoloran-tenanay

- Manaja ny lalàna momba ny fifaninanana (na lalàna manohitra ny fanaovana ampihimamba) rehetra izahay. Ao anatin'izany ny tsy fizarana fampahalalana saropady amin'ny resaka fifaninanana na ny fidirana amina fifarahana amin'ny mpifaninana aminay izay ahitana ny fandraiketana vidin-javatra, ny famerana ny vokatra, fanomezazna mpanjifa na fizaràna tsena.
- Tsy mahazo fampahalalana amin'ny fomba tsy ara-dalàna izahay na mampita fampahalalana diso momba ny mpifaninana aminay, ny mpamatsy na mpanjifanay.
- Izahay dia manome fanofanana momba ny risika amin'ny lalànan'ny fifaninanana ary manohana ny olona rehetra amin'ny fandraisana fanapahankevitra mety.
- Manara-maso ny fihetsika manohitra fifaninanana izahay ary manao ny dingana mifanaraka amin'izany hisahanana izay mety ho fandikan-dalàna.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manaja ny [Tari-dalana momba ny Fifaninanana] ampiasainay ary manaraka ny lalàna momba ny fifaninanana azo ampiharina.
- Tsy mizara fampahalalana saropady amin'ny resaka fifaninanana rehefa mifandray amina mpifaninana na izay mety ho lasa mpifaninana.
- Mitady torohevitra avy amin'ny ekipa misahana ny lalàna raha manana fanontaniana na ahiahy momba ny lalànan'ny fifaninanana, na ny [Tari-dalana momba ny Fifaninanana] ampiasainay, aho.
- Mahavita ny fiofanana momba ny fifaninanana takina amin'ny anjara asako.

Loharano misimisy kokoa

- [Fenitry ny fifaninanana](#)

9. Ny fanaonay araka asa

d) Fangaraharana ara-ketra

Ny fangaraharana ara-ketra sy ny fandraisana andraikitra dia tena ilaina amin'ny fahazoana ny fahatokian'ny mpandray anjara ao aminay, ny fanaovana zavatra maharitra ary fitondrana anjara biriky amin'ny vokany ahazoana tombontsoa ho an'ny vondrom-piarahamonina iasanay. Ny fandoavanay hetra dia manampy amin'ny fanorenana sy fikarakarana hopitaly sy sekoly ary lèlana, ary manome lèla-misokatra araka asa sy fanofananana any amin'ny toerana iasanay.

Ny fanoloran-tenanay

- Izahay dia manaraka ny lalàna momba ny hetra ary mampihatra ny teti-pitantanana sy fenitra anatiny ampiasainay, toy ny Teti-pitantanana momba ny Hetra ho an'ny Vondrona, mba hiantohana fanao ara-ketra mangarahara ny tompon'andraikitra.
- Mandoa ny totalin-ketra marina amin'ny fotoana marina izahay.
- Izahay dia manao ny ezaka rehetra hanaovana tatitra ara-ketra mangarahara ary mamoaka Tatitra momba ny Hetra Voaloa isan-taona mamebelatratra ny hetranay sy anjara birikinay ara-toekarena. Manambara amin'ny fanjakana ny antsipirian'ny fandoavanay hetra izahay ary manao izay hahazoana antoka fa ampahantarina tsy tapaka
- ny mpandray anjara ao aminay ny fiantomoranay ara-ketra.
- Amin'izay ahazoanay fandrisihana ara-ketra atolotry ny manampahefana ao amin'ny fanjakana, dia manao izany amim-pangaraharana sy mifanaraka amin'ny zavatra takina araka ny lalàna mifanaraka amin'izany izahay.
- Izahay dia mamporisika ny fanao ara-ketra mangarahara sy tompon'andraikitra ary miaramiasa amina fanjakana, vondrom-pandrahahana sy fiarahamonim-pirenena amin'ny fandraisana antanana mba hampandrosoana ny fangaraharan'ny hetra.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manaja ny Teti-pitantanana ny Hetra ho an'ny Vondrona ary manaraka ny lalàna sy fitsipika momba ny hetra.
- Manao tatitra avy hatrany izay rehetra mety ho fiahiahiana fitondrantena tsy mety mifandray amin'ny fandoavan-ketra.

Loharano misimisy kokoa

- Teti-pitantanana ny hetra

e) Fananana sy taratasin'orinasa

Ny fampiasana ny fananana sy loharanon'ny orinasa amim-pahatsapana ho tompon'andraikitra dia tena ilaina amin'ny fananganana kolontsain'ny fanajana, firaharahana ary fahatokiana. Izany dia misoroka ny fatiantoky ny orinasa avy amin'ny fitondrantena tsy marina toy ny halatra sy fisolokiana, na avy amina tsirambina azo sorohina. Asehonay ihany koa fa mpiara-miombona antoka azo itokiana amin'ny mpandray anjara miaraka aminay izahay amin'ny alalan'ny fihazonana rakitsoratra marina sy ara-potoana ary mangarahara.

Ny fanoloran-tenanay

- Izahay dia manao ny ezaka rehetra hiarovana ny loharanom-pananana sy volan'ny orinasa.
- Mametrakta dingana arahina sy teti-pitantanana ary fanaraha-maso mifanaraka amin'ny tokony ho izy izahay, miaraka amin'ny tanjona hisoroka ny fisolokiana, ny halatra ary ny fitondrantena tsy mety hafa.
- Manofana ny olona ao aminay hiaro ny fananana sy loharanon'ny orinasa ary hampiasa izany amim-pahatsapana ho tompon'andraikitra izahay.
- Izahay dia mitahiry rakitsoratra marina momba ny loharano ara-bola sy tsy ara-bola ary ny hetsika nataon'ny orinasa mba hiantohana fanaovana tatitra mangarahara sy marina.
- Mihamzona fanaraha-maso anatin'y henjana izahay mba hahazoana anoka fa marina ny fanambarana ara-bolanay.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manaja ny teti-pitantanana sy dingana arahina mifandray amin'ny fampiasana sy fiarovana ny fananana sy ny rakitsoratry ny orinasa ampiasain'ny Rio Tinto, ka manao dingana hiarovana ny fananana sy loharanon'ny orinasa amin'ny fampiasana tsy mety, fanimbana, fahaverezana na fitondrantena mamitaka.
- Manaja ny fananan'ny orinasa ary mampiasa izany araka ny tokony ho izy, tsy maka na mampiasa izany mihitsy ho an'ny tombontsoako manokana na ho amina tanjona tsy an'ny orinasa.
- Misaina rehefa mampiasa ny loharano elektronikan'ny orinasa toy ny mailaka, aterineto, solosaina ary telefaonina. Afaka mampiasa ireny loharano ireny amina antony an'ny tenako manokana aho rehefa tsy misy fiantraikany amin'ny rohin-drafity ny orinasa na miteraka sarany tafahoatra ho an'ny orinasa na manembantsembana ny asako izany.
- Mirakitra ny hetsika sy fifampiraharohana rehetra amina fomba marina, ara-potoana, mahitsy ary mangarahara. Miaro ny tahirin-kevitry ny orinasa aho ary tsy mamotika na manala mihitsy ireo rakitsoratra momba ny orinasa raha tsy nahazo alalana amin'izany mahafeno hatrany ny adidy amin'ny fihazonana tahirin-kevitra.
- Miteny raha miahayah izay rehetra mety ho endrika fisolokiana na tsy fahamarinana aho.

9. Ny fanaonay araka asa

f) Fananana ara-tsaina

Amin'ny alalan'ny fiarovanay ny fananana ary-tsainay sy fanajana ny an'ny hafa, izahay dia mihazona ny tombony ara-pifaninanana azonay ary mamporisika ny fanavaozana. Izany dia manohana ny fivoaran'ny asanay ary manorina soatoavina.

Ny fanoloran-tenanay

- Miaro ny fananana ara-tsainay izahay (ao anatin'izany ny patanty, ny zon'ny mpamorona, ny marika ary ny tsiambaratelon'ny varotra) ary manara-maso ny fampiasan'ny hafa ny fananana ara-tsainay tsy nahazoana alalana.
- Hajainay ny fananana ara-tsainy hafa, toy ny mpamatsy anay, ny mpanjifa anay ary ny mpifaninana aminay. Rehefa mahazo alalana hanao izany ihany izahay vao mampiasa ny fananana ara-tsainy hafa.
- Manao fikarohana araka ny tokony ho izy izahay mba hanamarinana fa anananay ny fahafahana hanodina, hitsapa ary hivarotra ny vokatray any amin'ny firenena iasanay, tsy mampiasa ny fananana ara-tsainy olon-kafa.
- Fantatray fa ny fananana ara-kolontsaina sy ara-tsainy Olona avy eo an-toerana dia an'ny Olona avy eo an-toerana, ny vondrom-piarahamonin'izy ireo, ary an'ny orinasa avy eo an-toerana. Izahay dia mitondra ny fananana ara-kolontsaina sy ara-tsainy Olona avy eo an-toerana amim-panajana, ao anatin'izany ny fanajana ny fifanarahana izay mamaritra ny fotoana sy ny fomba hizarana izany fananana ara-tsaina izany.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Miaro ny fananana ara-tsainy Rio Tinto, miaro amin'ny fampiasana tsy nahazoana alalana ary rehefa mahazo alalana avy amin'ireo mpitarika ahy ihany vao mizara fampahalalana mifandray amin'izany.
- Manohana ny zo ara-pananana ara-tsainy hafa amin'ny alalan'ny fampiasana fananana ara-tsaina rehefa mahazo alalana hampiasa ihany sy ny fanajana ny fifanarahana rehetra nataonay.
- Mitahiry rakitsoratra marina tsara rehefa manao fikarohana sy mamolavola asa ôrizinaly ary mampahafantatra ny mpitarika anay raha avy namolavola fananana ara-tsaina vaovao aho, mba hahazoana antoka fa voaaro araka ny tokony ho izy izany.
- Mitatitra izay mety ho fanitsakitsahana ny fananana ara-tsainay na ny an'ny olona ivelany.

Loharano misimisy kokoa

- Taratasy torolalana ho an'ny fananana ara-tsaina (employees only)

9. Ny fanaonay araka asa

g) Fiarovana ho an'ny tena manokana ny angona

I lainay ny fahatokian'ny olona anay amin'ny angona momba azy ireo manokana mba hahafahanay manao ny asanay. Raha mangataka angona momba ny tena manokana betsaka noho ny ilainay izahay na mampiasa angona momba ny tena manokana amin'ny fomba tsy ampoizin'ny olona, dia mety ho very izany fahtokiana izany izahay. Ny fanitsakitsahana ny fihazonanana ny angona ho an'ny tena manokana dia afaka miteraka fahavoazana amin'ny olona ihany koa – toy ny amin'ny alalan'ny fisolokiana, fangalarana mombamomban'olona, tsy fahazoana aina na fanalam-baraka.

Ny fanoloran-tenanay

- miezaka mafy mba hanaraka ny lalàna rehetra momba ny fiainana manokana sy aro-loza angona izahay na aiza na aiza ary na oviana na oviana ikirakiranay angona momba ny tena manokana. Ao anatin'izany ny fanaovana izay hahazoana antoka fa ny fikirakiranay angona momba ny tena manokana dia:
 - Ara-drariny sy mangarahara – izahay dia misokatra momba ny antony ilanay angona momba ny tena manokana sy ny zavatra hataonay amin'izany.
 - Mifandanja ary voafetra – izahay dia mikirakira ny habetsahan'angona momba ny tena manokana kely indrindra amin'ny fomba tsy manelingelina indrindra ary rehefa tena ilaina mba hahatrarana ny tanjona araka asa manokana ihany.
 - Azo antoka – rehefa ilaina na nahazoana alalana ihany vao miditra amina angona momba ny tena manokana izahay ary mitahiry izany am-pitandremana.
- Izahay dia mahalala fa ny maha-fiainana manokana Fantatray fa ny aro-loza ho an'ny tena manokana ny angona dia tsy resaka fanarahan-dalàna fotsiny – fa

resaka fitondrantena amim-pahamarinana ihany koa. . Izany dia midika ho fanaovana zavatra amimpahatsapana ho tompon'andraikitra amin'ny angona momba ny tena manokana ary mieritreritra ny aro-loza ho an'ny tena manokana ny angona avy amin'ny fomba fijerin'ny olona tsirairay. Ampifandanjinay amin'ny tombontsoa ara-piaianana manokan'ny olona iarahanay miasa ny tombontsoan'ny orinasanay.

- Kirakirainay ny angona izay tena ilaina amin'ny fanaovana ny asanay – ary tsy mandeha mihoatra izany izahay – na mifandray amin'ireo mpisia mandrafitra anay, mpandray anjara, mpamatsy, mpanjifa na vondrom-piarahamonina, na olona hafa anaovanay fandraharahana.
- Rehefa mila mizara angona momba ny tena manokana izahay – na amin'ny mpisia mandrafitra anay izany na amina mpamatsy taoraharaha ivelany – dia ataonay mazava ny fiheveranay ho zava-dehibe ny aro-loza ho an'ny tena manokana ny angona sy ny fenitra takinay.
- Hajainay ny zo amin'ny maha-fiainana manokana aro-loza ho an'ny tena manokana ny angona, toy ny zo hiditra, hamerina hijery, hanitsy ary hamafa ny mombamomba ny tena manokana.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manaja ny Feni-piarovana ho an'ny tena manokana ny Angona sy ny lalàna azo ampiharina mikasika ny feni-piarovana ho an'ny tena manokana ny angona.
- Manao tatitra ny trangan-javatra mahakasika ny fiarovana ny angona ho an'ny tena manokana amin'ny Mpitantana ny Fiarovana ho an'ny tena manokana ny Angona ao amin'ny faritra misy ahy, ao anatin'izany ny fanitsakitsahana ny fiarovana ny angona izay niteraka famoahana tsy nahazoana alalana, na

fidirana, amina angona momba ny tena manokana.

- Mitady torohevitra amin'ny Mpitantana ny Fiarovana ho an'ny tena manokana ny Angona ao amin'ny faritra misy ahy na ny ekipa ifoton'ny fiarovana ho an'ny tena manokana ny angona ao amin'ny Etika sy Fanaraham-pitsipika rehefa mila fanampiana amin'ny fampiharana ny Feni-piarovana ho an'ny tena manokana ny angona aho na rehefa manana ahiahy.

Loharano misimisy kokoa

- [Feni-piarovana ho an'ny tena manokana ny Angona](#)

9. Ny fanaonay araka asa

h) Fiarovana ny rafi-pampahalalana

Ny risika amin'ny fierovana ny rafi-pampahalalan'ny Rio Tinto dia risika araka asa, fa tsy risika ara-tekinolojia fotsiny. Ny fitantanana am-pahavitrihana ny rafi-pampahalalana dia tena ilaina amin'ny fiantohana ny aro-loza ny olona ao aminay sy hisorohana fatiantoka na fahavoazana amin'ny asanay toy ny amin'ny alalan'ny fotoana ahatapahan'ny fitrandrahana, fahasimban'ny laza, lamandy ary saran'ny fifanolanana.

Ny fanoloran-tenanay

- Raisinay ho zavatra tena matotra ny fanaraha-maso sy fierovana fananana ara-tekinolojia sy ny fierovana ny olona ao aminay. Izahay dia mitantana ny risika amin'ny rafi-pampahalalana amin'ny alalan'ny fampiasam-bola amin'olona sy dingana ary fitaovana hanatsarana ny rafi-pampahalalanay.
- Manara-maso tsy tapaka ny fotodrafitsara ara-tekinolojia maneran-tanin'ny Rio Tinto izahay mba hamantarana sy hanajanonana olana ara-drafi-pampahalalana rehefa mitranga izany.
- Mihazona fahalalana matanjaka momba ny aro-loza ny rafi-pampahalalana amin'ny alalan'ny fanofanana anay amin'ny aro-loza ny rafi-pampahalalana sy ny programam-panentanana, serasera tsy tapaka mahakasika lohahevitra mombana aro-loza rafi-pampahalalana sy fanentanana momba ny fampianarana manokana.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Mahatakatra fa andraikitro ihany koa ny fierovana ny rafi-pampahalalana ary ny zavatra ataoko amin'ny fitaovana elektronika ampiasaiko dia mety hampahalemy na hampatanjaka ny fierovana ny arfi(pampahalalan'ny Rio Tinto).
- Manaja ny Fenitry ny Fampiasana Fampahalalana sy Loharano Elektronika Azo Ekena.
- Mahavita ilay fiofanana momba ny fanentanana mombana rafi-pampahalalana tsy maitsy atao.
- Mijanona ho mailo ary mitatitra ny zavatra rehetra mampiahiahay amin'ny ekipan'ny Aro-loza ny Rafi-pampahalalana.
- Tsy minia manandrana mandingana izay rehetra mety ho fanaraha-maso mahakasika ny fierovana ny rafi-pampahalalana. Raha miatrika fanamby noho ny fanaraha-maso ny fierovana ny rafi-pampahalalana, dia managataka fanampiana amin'ny ekipan'ny Fiarovana ny Rafi-pampahalalana aho.

↳ Loharano misimisy kokoa

- Dingan'ny fampahalalana ho an'ny vondrona sy Aro-loza ny Rafi-pampahalalana (employees only)
- Fenitry ny Vondrona amin'ny Fampiasana Fampahalalana sy Loharano Elektronika (employees only)

i) Mombamomba tsiambaratelo

Ny mombamomba tsiambaratelo dia ampahany tsy tapaka amin'ny fanaovana fandraharahana. Ny aro-loza ny mombamomba tsiambaratelo dia tena zava-dehibe amin'ny aro-loza ny tombontsoan'ny orinasa, eo ihany koa ny olona ao aminay, ny vondrom-piarahamonina, ny mpamatsy, ny mpandray anjara ary ny mpanjifa.

Ny fanoloran-tenanay

- Izahay dia miaro ny mombamomba tsiambaratelo araka ny lalàna mifanaraka amin'izany, ny zavatra takina natao handrindrana sy ao anatin'ny fifanarahana.
- Ataonay azo antoka fa ny mpiasa sy olona ivelany rehetra dia mahay ny fomba fiarovana sy fitehirizana mombamomba.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manaja ny Fentry ny Fampiasana Fampahalalana sy Loharano Elektronika ampiasainay.
- Miaro mandrakariva ny fampahalalana tsiambaratelon'ny orinasa, eo ihany koa ny fampahalalana tsiambaratelo ankinina amiko.

Loharano misimisy kokoa

- [Fentry ny Vondrona amin'ny Fampiasana Fampahalalana sy Loharano Elektronika](#) (employees only)

9. Ny fanaonay araka asa

j) Aferaferan'ny mpahalala tsiambaratelo

Ny aferaferan'ny mpahalala tsiambaratelo dia tsy ara-dalàna, na inona na inona tanjona tanjona na antony anaovana izany, na raha misy tombony azo. Ny fanitsakitsahana ny lalàna momba ny fiarovana, ao anatin'izany ny aferafera ataon'ny mpahalala tsiambaratelo, dia misy vokany goavana eo amin'ny orinasanay sy ny olona rehetra tafiditra amin'izany, ary mety hiteraka sazy heloka bevava sy ady madio

Ny fanoloran-tenanay

- Manaraka ny lalàna fampihatra momba ny aferafera ataon'ny mpahalala tsiambaratelo izahay.
- Manofana ny olona ao aminay hifady ny fampiasana tsy mety na tsapa ho tsy mety ny mombamomba tsiambaratelo izahay mba ho tombontsoa ara-bola na manokan'izy ireo na an'ny olon-kafa.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Manaja ny Teti-pitantanana ny Aferafera momba ny Filazam-pitompoana ary manaraka ny lalànan'ny aferafera ataon'ny mpahalala tsiambaratelo azo ampiharina.
- Tsy manao zavatra na mizara ao anatina fampahalalana miaraka amin'olon-kafa mihitsy, ao anatin'izany ny fianakaviako sy namako.

Loharano misimisy kokoa

- Teti-pitantanana ny Aferafera momba ny Filazam-pitompoana

k) Serasera mangarahara

Andraikitray ny mangarahara momba ny ny mety ho fiantraikan'ny asanay amin'ny olona, vondron'olona ary ny tontolo iainana. Amin'ny alalan'ny fanaovana serasera am-pisokafana sy am-pahamarinana ihany no ahafahanay manangana fahatokiana mifanaraka amin'ny soatoavinay.

Ny fanoloran-tenanay

- Izahay dia misokatra sy marina amin'ny fanaovanay serasera, mizara fampahalalana amin'ny fomba manangana ary manaiky fa mety hanao hadisoana izahay.
- Izahay dia manaraka ny adidy amin'ny fanambarana ny tsenanay amin'ny alalan'ny fizarana ara-potoana sy amin'ny fomba marina tsara ny fampahalalana manan-danja izay mety hiantraika amin'ny vidin'ny petrabolan'ny Rio Tinto.
- Mizara fampahalalana marina tsara momba ny hetsika ataonay sy ny fahavitanay ara-bola amin'ny mpandray anjara ao aminay izay ahitana ny mpampiasa vola, mpandrindra ary ny haino amanjery izahay.
- Ataonay mazava amin'ny mpiasa ao aminay fa alohan'ny hiresahana zavatra momba ny Rio Tinto any ivelany, ao anatin'izany ny ao amin'ny fitaovan-tsera sosialin'zy ireo, dia tokony harahina ny dingam-pankatoavana anatiny.

Inona no dikan'izany amiko?

Amin'ny maha-mpikambana ao amin'ny ekipan'ny Rio Tinto ahy, izaho dia:

- Miteny amin'ny ekipan'ny Vondron'ny Fifandraisana amin'ny Haino aman-jery ary mahazo alalana vao miara-miasa amin'ny haino aman-jery amin'ny anaran'ny Rio Tinto.
- Mahafantatra ny adidy amin'ny fanambarana ny tsenan'ny Rio Tinto rehefa mifandraika amin'ny anjara asako ary manohana izany.
- Manao izay hahazoana antoka fa ny fampahalalana rehetra zaraiko momba ny Rio Tinto, ao anatin'izany izany ny fanaovana tatitra ara-bola sy ny hafa, dia marina tsara sy mangarahara.
- Mampita zavatra amim-pahatsapana ho tompon'andraikitra, am-pahamarinana ary mifanaraka amin'ny soatoavin'ny Rio Tinto rehefa miteny amin'ny anaran'ny orinasanay. Rehefa miteny ho ahy manokana mombana zavatra mahakasika ny Rio Tinto, mombana fitaovan-tsera sosialy ohatra, dia ataoko azo antoka fa marina aho, ataoko mazava ny maha-ao amin'ny Rio Tinto ahy, ary arovako ny lazan'ny orinasa.

Loharano misimisy kokoa

- [Fenitry ny Fampitana fampahalalana amin'ny any ivelany](#) (employees only)
- [Teti-pitantanana ny Fampahafantarana sy Fampitana](#)

Tovana:

≡

Famaritana

Ny **tsolotra** dia mitranga rehefa manolotra, mampanantena na manome tombony ara-bola na hafa ny olona iray, mvantana na ankolaka, ny olona iray, na manome alalana izany fihetsika izany, mba hampisiana fiantraikany amin'ny vokatra na fihetsika, amin'ny fomba tsy mety.

Ny **fampijaliana** dia Ffihetsika miverimberina sy tsy am-pisainana atao amin'ny olona iray hafa izay misy vokany mampatahotra, manafintohina, manasazy na mampivarahontsana, na fanahy iniana na tsia, ary manitsakitsaka ny fahamendrehana manokana ananan'ny mpiasa iray, ny fanisiana vidiny ny tena ary ny lala-misokatratra eo amin'ny fainana.

Ny **diana karbônila** dia ny totalin'ny habetsahan'ny etona manempotra (ao anatin'izany ny eton'arina sy metanina) izay ateraky ny zavatra ataontsika.

Ny **toekarena manao faribolana** dia manondro rohin-drafi-piasan'ny famokarana sy fanjifana mifototra amin'ny fisorohana sy fampihenana ny fako sy ny fandotoana, fihazonana ny vokatra sy fitaovana ho azo ampriasaina amin'ny alalan'ny fizara, fampanofana, famerenana mampiisa, fanamboarana, fanavaozana ary famerenana manodina azy ireny, ary famerenana indray ny rafitra voajanahary.

Ny **Vondrom-piarahamonia**, amin'ny sehatry ny tetikasa fitrandrahana harena an-kibon'ny tany, dia ampriasaina amin'ny ankapobeny mba hamaritana ny mponina eo amin'ny faritra akaiky eo sy manodidina izay iharan'ny asa atao amin'ilay tetikasa na fitrandrahana mvantana amin'ny lafiny sasany. Mety manana fifandraisana ara-kolontsaina sy ara-tantara matanjaka amin'ilay faritra misy ilay tetikasa na fitrandrahana ihany koa izy ireo. Mety monina na tsy monina eo amin'ilay tany izy ireo amin'izao fotoana izao na mampiisa izany ho fivelomana.

Ny **mombamomba tsiambaratele** dia ahitana fampahalalana tekinka mombana vokatra na dingana, lisity ny mpivarotra, vidiny, tetikadim-pivarotana na taoraharaha, tatitra ara-bola tsy an'ny fanjakana, ary fampahalalana mombana fivarotana, firavonana ary fahazoana fananana.

Ny **Ady amin'ny tombontsoa manokana** dia mitranga rehefa manana tombontsoa na adidy manokana izay tsy mifanaraka amin'ny tombontsoan'ny Rio Tinto izahay na ny olona iray akaiky anay, na misy fahatsapana fa tsy mifanaraka ny tombontsoa.

Mety hanana endrika maro ny ady tombontsoa. Ohatra amin'izany ny hoe:

- Rehefa manana olona ao amin'ny fianakaviana na namana izay mpahazo tombontsoa, na ao anatin'ny, na miasa amina mpamatsy na mpanjifa mety hisy na efa ao amin'ny Rio Tinto amin'izao fotoana izao, na fitondram-panjakana izay miara-miasa na mety hiaraka hiasa aminay.
- Rehefa manana olona ao amin'ny fianakaviana na namana izay miasa ho an'ny Rio Tinto, na angamba

iharan'ny fanapahan-kevitra raisinay, na fantatray ny momba azy.

- Rehefa manana asa hafa ivelan'ny Rio Tinto izahay na manana fandrahaharaha na fifanarahana hafa izay misy fiantraikany amin'ny fanoloran-tenanay sy andraikitray amin'ny Rio Tinto.

Ny **kolikoly** dia fitondrantena tsy marina na mamilaka ataon'ireo ao amin'ny fahefana, izay matetika no ahitana tsolotra.

Ny **Iova ara-kolontsaina** dia mihetsika ary mety hahitana mozika, sakafy, rafi-pinoana, trano, rafi-pihavanana ary fifandraisana amin'ny tontolo. Ao anivon'izany ireo olona izay manana tantara, fahalalana, fomba fanao ary zava-kanto ho ampahany manan-danja amin'ny mha-izy azy ireo.

Ny **aro-loza ny rafi-pampahalalana** di any fomba ampihanan'ny isam-batan'olona sy ny fikambanana ny mety hisian'ny fanafihana ny rafi-pampahalalana. Ny asa fototry ny aro-loza ny rafi-pampahalalana dia ny miaro ny fitaovana rehetra ampiasaintsika (finday avo lenta, solosaina finday, tablety ary solosaina) sy ny taoraharaha idirantsika amin'ny halatra sy fahavoazana. Izy io dia resaka fisorohana fidirana tsy nahazoana alalana amin'ny mombamomba ny tena manokana midadasika izay tehirizintsika amin'ireny fitaovana ireny na an-jotra.

Ny **aro-loza ho an'ny tena manokana ny angona** dia momba fikirakirana angona momba ny tena manokana.

- Ny **angona momba ny tena manokana** dia midika hoe ny fampahalalana rehetra mifandray amin'isam-batan'olona azo fantarina.
- Ny **fikirakirana** dia midika hoe ny zavatra rehetra azontsika atao amin'ny angona an'ny tena manokana – na fanangonana, na fampiasana, na fampahafantarana, na fanavaozana, na fitehirizana, na fidirana, na famafana, na fijerena na fanaovana zavatra hafa amin'izany.

Ny **fandoavam-bola hanafainganan-javatra** dia vola kely aloa amina mpiasam-panjakana mba hiarovana na hanafainganana ny dingana mahazatra na fananterahana asan'ny fanjakana.

Ny **herisetra ao amin'ny fianakaviana sy tokantrano** na fanararaotana dia mitranga rehefa mampiasa herisetra sy fanararaotana mba hampiharana fahefana sy fifehezana amin'ny olona iray hafa ny olona iray ao anatin'ny fifandraisana amin'izao na tao anatin'izany. Izany dia ahitana fitondrantena izay tsy manaja ara-batana, ara-nofo, ara-pihetsaham-po, ara-panahy, ara-tsaina na ara-toekarena ; Ary/na mandrahona sy mamoritra na mikendry ny hifehy na hanjakazaka amin'ilay olona hafa amin'ny alalan'ny tahotra. Ny herisetra sy fanararaotana ao amin'ny fianakaviana sy tokantrano dia afaka miseho amin'ny fifandraisana rehetra, ao anatin'izany ny mpivady amin'izao fotoana na taloha, vady, mpikarakara na mpisia mpanohana karamaina, ray amandreny, mpiantoka, olondehibe, ankizy aryadolantsento.

Tovana:

Famaritana

Ny **fisolokiana** dia rehefa manao fanambarana tsy marina ianao na manao fihetsika, fanafenana, na fanesorana izay natao hamitahana olona iray mba hahazoanao (na ireo olona akaiky anao) tombony na hahavoa azy ireo. Ny fisolokiana dia ahitana toe-javatra izay ahazoan'ny mpিসা iray tombony ho an'ny tenany manokana ka mahavoa ny Rio Tinto, ao anatin'izany ny fampiasana tsy mety iniana atao na fanodinkodinana ny loharano na fananan'ny Rio Tinto. Anisan'izany ny famokarana, fandrotsahana na fikirakiran faktiora noforonina na novana, fanaovana hosoka ny boky sy rakitsoratry ny orinasa, filazana fandianiana diso, fanodinkodinana ny angona fototra momba ny mpivarotra na kaonty any amin'ny banky, ary fanafenana na tsy filazana fampahalalana manan-danja rehefa takina hanao izany.

Ny **fanomezana** dia ahitana izay zavatra manan-danja rehetra, manomboka amin'ny sanda lazaina toy ny loka, fisarihana amina fotoana manokana ivelany, fanomezana fisaorana kely, fihetsika eken'ny kolontsaina/fanoloranjavatra mavesa-danja kokoa toy ny firavaka, entana lafo vidy, fikarakarana ara-pahasalamana sns.

Ny **fanorisorenana** dia Ffihetsika na fitondrantena izay matetika no miverimberina na maharitra, izay mahatonga ny olona hahatsapa ho tafintohina, alam-baraka, matahotra, mijaly na mihorohoro. Ny herisetra dia mety ho arabatana, am-bava na tsy am-bava, ary mety hisy vazivazy manafintohina, resaka atao, mailaka na hafatra an-tsoratra, tweets na publication amina fitaovan-tserasera, sary, fitsidihana tsy irina, fihetsika ara-batana/na fihetsika hafa.

Ny **fampiantranoana** dia manondro ny sakafio miaraka amina olona ivelany, asa sy fankalazana ahitana fialamboly, hetsika ara-panatanjahantena, hetsika ara-kolontsaina, hetsika fanangonam-bola, fampisehoana, tantara an-tsehatra, sns.

Ny **Olona avy eo an-toerana** dia ireo mponina fantatra voalohany indrindra teo amin'ny faritra iray izay nipetraka teo amin'ilay tany talohan'ny fahatongavan'ny mpifindra monina niaraka tamina faviana ara-kolontsaina, ara-poko na jeografika hafa izay matetika no nanilika ny mponina voalohany. Ilo voambolana io dia matetika no ampiasaina hanondroana ny olona teratany eo amin'ny sehatra iraisam-pirenena, na dia miovaova amin'ny toerana samy hafa aza ny fampiasana azy Ny toetra mamaritra ny Olona avy eo an-toerana dia ny hoe izy ireo dia: i) fantatra amina faritra iray manokana ary manana fifandraisana akaiky amin'ny tontolo voajanaharinny ii) manana anarana iombonana sy fahatsapana firaitsankina iii) fanttry ny maro ary mamaritra ny tenany ho ao anatin'izany vondrona izany iv) mitovy razana na flaviana sy tantara (izay matetika no nesorina taminy) ary v) manana kolontsaina iombonana mampiavaka, ary indraindray teny iombonana.

Ny **Mpahalala tsiambaratelo** dia ny hoe raha afaka miditra amina fampahalalana anatin'ny ianao, ny fandraisana anjara amin'ny ireto hetsika manaraka ireto dia mitovy amin'ny varotra ataon'ny mpahalala tsiambaratelo:

- (a) Ny fanaovana afera amin'ny filazam-pitompoan'ny

Rio Tinto na filazam-pitompoan'ny orinasa hafa mifandray amin'ilay fampahalalana anatin'ny (na ianao no manao izany na misy olona hafa manao izany ho anao)

- ny fanoroana hevitra, fanomezana, fanoroana, famporishana, na fitirihana olon-kafa hanao afera amin'ny filazam-pitompoan'ny Rio Tinto na filazam-pitompoan'ny orinasa hafa mifandray amin'ny fampahalalana anatin' ; sy/na
- mamoaka fampahalalana anatin'ny amin'olon-kafa (na mivantana na ankolaka), raha fantatrao na tokony ho fantatrao fa mety hampiasa ny Fampahalalana Anatin' hanaovana afera (na manoro hevitra, mandresy lahatra hanao zavatra na mamporisika olona iray hanao afera) ao amir'ny antoky ny Rio Tinto na antoky ny orinasa hafa izay ifandraisan'ny fampahalalana anatin'.

Ny **Fampahalalana anatin'** dia mombamomba tsiambaratelo izay fantatrao ao anatin'ny asanao momba ny Rio Tinto na orinasa hafa:

- izay tsy azon'ny besinimaro ampiasaina amin'ny ankabopeny ; sy
- Izay raha toa ka azon'ny besinimaro ampiasaina, dia mety na mety ho azo inoana hisy vokany lehibe na manan-danja amin'ny vidiny na sandany filazam-pitompoan'ny Rio Tinto na orinasa hafa (tsaraina amin'ny alalan'ny hoe hampiasa ilay fampahalalana handraisana fanapanahan-kevitra ara-pampiasam-bola ve ny mpampiassa vola mahay mandanjalana iray).

Ny **fananana ara-tsaina** zo fitompoana tsy azo tsapain-tanana ateraky ny asa famoronana. Ny ohatra amin'izany dia ahitana ny, saingy tsy voafetra amin'ny, famoronana sy fanavaozana, rindrambaiko, torolalana, sary, tefibika, soratra, sary ary sary famantaranana. Amin'ny sehatry ny fitrandrahana, izany dia mety hahitana fomba fitadiavana mpanjifa, dingampamokarana, fitaovana - haro simika ary fomba vaovao itantanana fako. Anisan'ny ohatra amin'ny Kolontsain'ny Olona avy eo an-toerana sy ny zo amin'ny Fananana ara-tsaina ny zava-kanto sy fahalalana zava-maniry sy fambolena.

Ny **famotsiam-bola** dia fanafenana, fifanarahana, fahazoana, famindrana na fampiasana vola na fananana azo tamin'ny fomba tsy mety (izany hoe, Vokatry ny heloka bevava) ao anatin'izany ny vokatry ny asa fampihorohoroana amina fifampiraharohana araka asa ara-dalàna raha tsy izany.

Ny **vahaolana mifototra amin'ny zavaboary**, izay antsoina ihany koa hoe vahaolana voajanahary ho an'ny toetrandro izay anampian'izy ireo amin'ny fanalefahana ny fiovan'ny toetrandro na fampihenana ny famoahana karbôrina, dia karazana fiantomorana izay mifantoka amin'ny famolavolana sy fihazonana rindran-drafi-boary salama sy voatantana tsara.

Ny **fananana** dia sady afaka ny ho azo tsapain-tanana toy ny fiara, fitaovana elektronika sy trano, no afaka ny ho tsy

Tovana:

≡

Famaritana

azo tsapain-tàñana toy ny rindrambaiko, fampahalalana sy fananana ara-tsaina ary ara-bola toy ny vola mivaingana, petra-bola any amin'ny banky, fampiasam-bola, findramambola, vola ananana any amin'olona sy vola tokony haloa amin'olona.

Ny **tsy fisiana atahorana ara-tsaina** dia fFahasalamana ara-tsainaheverana iombongan'ny ekipa fa ilay ekipa dia tontolo tsy misy atahorana ahafahan'ny mpikambana maka risika amin'ny samy olona tsy misy tahotra fanalam-baraka na fampitahorana,, toy ny fanakianana fitondrantena tsy mety, fanoherana antanantohatra ary fanomezana do-miverina.

Ny **fanavakahana ara-pirazanana** dia izay rehetra fanavahana, fanilihana, famerana na fitiavana kokoa mifototra amin'ny firazanana, volon-koditra, razambe, na flaviana ara-pirenena na ara-poko izay manana tanjona na fiantraikany handà na hanalemy ny fanekena, fisitrahaha na fampiharana, amina fepetra mitovy, ny zon'olombelona sy ny fahalahahaha fototra **Ohatra amin'ny fanavakaham-bolon-koditra**: herisetra am-bava, fanilihana amin'ny resaka sy asa, ompa sy vazivazy mifandray amin'ny firazanana, fiheverana raikitra sy fitongilanana mifandray amina firazanana, fanontaniana tsy miraharaha mandratra ny flaviana sy lovan'ny olona iray, tsy fanasana ho ao amina favoriana sasany, tsy fijerena amina lala-misokatra amin'ny fanofanana sy fampandrosoana ary fivoarana amin'ny asa voafetra noho ny firazanana, fihodiranana flaviana

Ny **rakitsoratra** dia sady ahitana fampahalalana ara-bola toy ny tatitra ara-bola, tatitra momba ny fandaniana, rakitsoratra momba ny taokaonty no ahitana fampahalalana tsy ara-bola toy ny rakitsoratra momba ny fiarovana sy ny tontolo iainana, rakitsoratry ny mpisahana ny fampidirana mpiasa ary ny fitanana an-tsoratra ny favoriana.

Ny **Sazy** dia famerana amin'ny asa apetraky ny manampahefana avy amin'ny fanjakana na fikambanana eo amin'ny samy fanjakana mba ho fanasaziana na hanatraranana tanjon-teti-pitantanana irina. Ny famerana dia mety hahitana fandraranana fanondranana entana, tsy fahazoan'ny fananana mihetsika, fanaraha-maso ny fanondranana, famerana na fandraranana fifandraisana na fiaraha-miasa amina firenena voafaritra ("firenena voasazy"), olona ary fikambanana ("ankilany voasazy").

Fanorisorenana mifototra amin'ny maha-lahy na vavy dia fihetsika tsy tiana mifototra amin'ny maha-lahy na vavy, tena izy na tsapa, ny isam-batan'olona. Ao anatin'izany ny ompa, fanesoana, fiheverana raikitra, na fanompana amin'ny anarana sy fandrahonana ara-batana vokatry ny fahatsapana ho lahy na vavy, na fihetsika manimba hafa.

Ny **fanavakahana mifototra amin'ny maha-lahy na vavy** dia Nny zavatra atao rehetra, ny fihetsika, ny fanehoana an-tsary, ny teny tenenina na soratana, fanao, na ny fitondrantena mifototra amin'ny fiheverana fa ny olona iray na ny vondron'olona iray dia ambany noho ny maha-lahy na vavy azy ireo. Ny fanavakahana mifototra amin'ny maha-lahy na vavy dia mety hiseho amin'ny endrika maro, anisan'izany ny ompa, fanambaniana, vazivazy, resaka atao manambany ny fomba fijery na teny noho ny maha-lahy na vavy ny olona iray, ny fiheverana raikitra amin'ny anjara toerana, ny fiheverana fa tsy mifangaro ny fikarakarana sy ny asa, fanisiana marika ny maha-lahy na vavy tsy misy fanamarinana.

Ny **fanorisorenana ara-nofo** dia Ffitondrantena manana endrika ara-nofo izay tsy irina na tsy tiana ary manana tanjona na vokany mampitahotra, feno fankahalana, manambany, manala baraka na manafintohina. Ohatra amin'izany ny fihetsika manana endrika ara-nofo tsy ifanarahana, fikasihana vatana sy fikötikötiana, fanamarihana mamofompofona fairsana ara-nofo, fampisehoana horonantsary na sary miharihary eo amin'ny fijery, fangatahana fairsana ara-nofo amin'ny alalan'ny teny na fihetsika, mailaka na hafatra an-tsoratra miresaka fairsana miharihary.

Ny **tanjona maharitra** dia fahafenoana ny zavatra ilain'ny ankehitriny kanefa tsy manohintohina ny fahafahan'ny taranaka any aoriania ny fahafenoan'zy ireo ny zavatra ilainy.

Ny **famatsiana mpampihorohoro** dia ahitana fandraisana sy fanomezana vola na fananana amin'ny toerana izay ikasana izany, na misy antony mitombina hiahiahiana ny mety hampiasana izany, ny tanjon'ny fampihorohoroana sy famotsiam-pananan'ny mpampihorohoro (izany hoe, vokatry ny asa fampihorohoroana).

Ny **olona fahatelo** dia fikambanana ividiananay entana na taoraharaha, ivarotanay entana na taoraharaha. vondrom-piarahamonina mandray any amin'ny toerana fiasanay, ary ny mpiara-miombona antoka aminay sy ny olona nomenay vola hampiasaina.

Ny **fanaraha-maso ny varotra** dia famerana ny raharham-barotra apetraky ny manampahefana ao amin'ny fanjakana na fikambanana eo amin'ny samy fanjakana izay matetika no famerana amin'ny fanafarana sy fanondranana.

Herisetra: ny fampiasana tanjaka na herim-batana, andrahonana na tena izy, atao amin'ny tena, olona iray hafa, na amina vondrona na vondrom-piarahamonina iary, izay na miteraka na tena mety hiteraka faharatrana, fahafatesana na fahavoazana ara-tsaina.

RioTinto

Rio Tinto plc
6 St James's Square
London SW1Y 4AD
Fanjakana Mitambatra

Rio Tinto Limited
Level 7, 360 Collins Street
Melbourne VIC 3000
Australia